

İHLÂS

<https://www.youtube.com/watch?v=bsZk3oVImro&t=22s>

Sorular:

1.

IHLAS:

İhlasın kelime manası; arıtma, saflaştırma, ayırma, katışığını giderme manasına gelmektedir.

İhlas; ferdin, ibadet ve taatinde Cenabı Hakkı emir, istek ve ihsanlarının dışında her şeye karşı kapanmasıdır. Abd ve Mabud münasebetlerinde sır tutucu olması, tabiri diğerle, vazife ve sorumluluklarını O emrettiği için yerine getirmesi, yerine getirirken Onun hoşnutluğunu hedeflemesi ve Onun uhrevi teveccühlerine yönelmesinden ibarettir. Ki, saflardan saf sadıkların en önemli vasıflarından biri sayılır.

İhlas bir kalb amelidir, ve Allah da kalbi temayüllerine göre insana değer verir. Evet: "O, sizin suret, şekil ve dış görünüşlerinize değil, kalblerinize va kalbi temayüllernize bakar. (Müslim, Birr, 33)

İhlas, Allah tarafından temiz kalblere bahşedilmiş, azları çok eden, sığ şeyleri derinleştiren ve sınırlı ibadetü taati sınırsızlaştıran öyle sihirli bir kredidir ki, insan, onunla dünya ve ukba pazarlarında en pahalı nesnelere talip olabilir ve onun sayesinde alemin sürüm sürüm olduğu yerlerde hep elden ele dolaşır. İhlasın bu sırlı gücünden dolayıdır ki, Allah Rasülü (sas) "Dini hayatında ihlaslı ol, az amel yeter" (Münavi, Feyzul Kadir, I, 216) buyurur. ve "Her zaman amelleriniz de ihlası gözetin, zira Allah, sadece amelin halis olanını kabul eder." (Münavi, Feyzul Kadir, I, 217) diyerek, amellerin ihlas yörüngeli olmasına tenbihte bulunur. İhlas, kul ile Mabud bir sırdır ve bu sırrı Allah, sevdiklerinin kalbine koymuştur.

Özetle ihlas; bu dünyada özellikle uhrevi hizmetlerde en mühim bir esas, en büyük bir kuvvet, en makbul bir şefaatchi, en sağlam bir dayanak noktası, bizi hakikata ulaştıran en kısa bir yol, en makbul bir manevi duadır. Bizi maksatlarımıza ulaştıran en kerametli bir vesile, en yüksek bir haslet, en safi bir ubudiyet... (Lemalar)

En Sağlam Bir Dayanak ve En Sâfi Bir Ubudiyet Olarak İHLÂS

İmtihan ve kulluk süreci olan hayatın farklı evrelerinde, bir Müslümanın kendi olarak var olabilmesi için olmazsa olmaz fazilet ve hallerden birisi ihlâstır. Hatırlanacağı üzere, Hz. Adem (a.s.)'in yaratılışı ve kendisine meleklerin secde etmesi münasebetiyle, mel'un İblis'in anlatıldığı kıssada, Meleklerden farklı olarak İblis, Yüce Allah'ın, Adem'e (a.s.) secde emrine kibir ve enâniyetinden dolayı uymayarak fıska düşmüş, neticede dergah-ı ilahîden ebediyen kovulmuş ve kendisine kıyamete kadar da mühlet verilmişti. İlgili âyetlerde İblis (şeytan), insanoğlunun

Yüce Yaratıcı'sına karşı isyan etmesi uğrunda her türlü yola başvuracağını, elinden geleni ardına koymayacağını, pek çoğunu azdıracağını yemin ederek dile getirmiştir. Bütün kin ve nefretini kusmasına ve kendisinden pek emin görünmesine rağmen, Allah'ın bazı kullarını saptıramayacağını da itiraf etmiştir. İşte Şeytanın iğvâ ve idlallerinin kendilerine ilişemediği, tesir icra edemediği ve İblis'i çaresiz eli boş bırakan bu kutlular cemaati/ümmeti, Allah'ın ihlâsa erdirdiği, ihlâs sahibi müminlerden başkası değildir. (Bk. Hicr, 39-42) Gerçekten gerek cin gerekse insanlardan oluşan şeytanlara karşı inananların en büyük kuvveti, en makbul şefaâtçisi, en metin bir nokta-i istinadı, en makbul bir duayı manevisi, en kerametli bir vesile-i makasıdı, en yüksek hasleti ve en sâfi ubudiyeti ihlâstır.

إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ

HADİS...

* Şüfeyyü'l-Esmâi, Hz. Ebü Hüreyre'den naklediyor: "Resülullah (aleyhissalâtu vesselâm) buyurdular ki: "Kıyamet günü ilk çağrılacaklar, Kur'ân-ı ezberleyen biri, Allah yolunda öldürülen biri ve bir de çok malı olan biridir. Allah Teâla Hazretleri Kur'ân okuyana: "Ben Resülüme inzal buyurduğum şeyi sana öğretmedim mi?" diye soracak. Adam: "Evet ya Rabbi!" diyecek. "Bildiklerinle ne amelde bulundun?" diye Rabb Teâlâ tekrar soracak. Adam: "Ben onu gündüz ve gece boyunca okurdum" diyecek.

Allâhu Teâlâ Hazretleri: "Yalan söylüyorsun!" diyecek. Melekler de ona: "Yalan söylüyorsun!" diye çıkışacaklar. Allahu Teâlâ Hazretleri ona: "Bilakis sen, "Falanca Kur'an okuyor" densin diye okudun ve bu da söylendi" der. Sonra, mal sahibi getirilir. Allah Teâlâ Hazretleri: "Ben sana bolca mal vermedim mi? Hatta o kadar bol verdim ki, kimseye muhtaç olmadın?" der. Zengin adam, "Evet yâ Rabbi" der. "Sana verdiğimle ne amelde bulundun?" diye Rabb Teâlâ sorar. Adam: "Sıla-i rahimde bulunur ve tasadduk ederdim" der. Allâhu Teâlâ Hazretleri: "Bilakis sen: "Falanca cömerttir" desinler diye bunu yaptın ve bu da denildi" der. Sonra Allah yolunda öldürülen getirilir. Allah Teâlâ Hazretleri: "Niçin öldürüldün?" diye sorar. Adam: "Senin yolunda cihadla emrolundum. Ben de öldürülünceye kadar savaştım" der.

Hakk Teâlâ ona: "Yalan söylüyorsun!" der. Ona melekler de: "Yalan söylüyorsun!" diye çıkışılar. Allah Teâlâ Hazretleri ona tekrar: "Bilakis sen: "Falanca cesurdur" desinler diye düşündün ve bu da söylendi" buyurur.

Sonra (Resülullah (aleyhissalâtu vesselâm) Ebü Hüreyre'nin dizine vurup): "Ey Ebü Hüreyre! Bu üç kimse, Kıyamet günü, cehennem, aleyhlerinde kabaracağı Allah'ın ilk üç mahlûkudur!" dedi." Şüfey der ki: "Ben Ebü Hüreyre'den aldığım bu hadisi, Hz. Muâviye'ye

haber verdim. Bunun üzerine: "Böylelerine bu muâmele yapılırsa, insanların geri kalanlarına neler yapılır?" dedi ve Hz. Muâviye Şiddetli bir ağlayışla ağlamaya başladı, öyle ki helak olacağını zannettim.

Derken bir müddet sonra kendine geldi, yüzündeki (gözyaşlarını) sildi. Ve şunları söyledi: "Allah ve Onun Resülü doğru söylediler: "Dünya hayatını ve onun zinetini isteyenlere, orada işlediklerinin karşılığını tastamam veririz. Onlar orada bir eksikliğe de uğratılmazlar. İşte âhirette onlara ateşten başka bir şey yoktur. İşledikleri şeyler orada boşa gitmiştir. Zâten yapmakta oldukları da bâtıldır" (Hüd 15-16).

Ebu Saîd radiyallahu anh anlatıyor: "Resûlullah aleyhissalâtu vesselam (bir gün) yanımıza geldi. Biz o sırada Mesîh Deccal'i müzakere ediyorduk. Dediler ki: "Ben size, nazarımda sizin için Mesih Deccal'den daha ürkütücü bir şeyi haber vereyim mi?" "Evet! Ey Allah'ın Resûlü! Söyleyin!" dedik. "Şirk-i hafidir (gizli şirk). Mesela, kişi kalkar, namaz kılar, bu namazını, kendisine bakanlar sebebiyle güzel kılar, (işte bu, gizli şirke bir örnektir)" buyurdular."

PIRLANTA SERİSİ

İhlâs; doğru, samimi, katışıksız, dupduru; riyâdan uzak olma ve kalbi bulandıracak şeylere karşı kapalı kalma, kapalı yaşama.. veya gönül safveti, fikir istikameti, Allah'la münasebetlerinde dünyevî garazlardan uzak kalma ve tam bir sadakatla kullukta bulunma şeklinde yorumlanmıştır ki, daha sonra, meşâyih-i kirâmın, onun tarifi ile alâkalı söyledikleri sözlerin hemen büyük bir bölümü de yukarıda sunulan tarif etrafında cereyan etmiştir.

İhlâs; ferdin, ibadet ü taatinde, Cenab-ı Hakk'ın emir, istek ve ihsanlarının dışında herşeye karşı kapanması.. abd ve Ma'bud münasebetlerinde sır tutucu olması.. yaptığı şeyleri Hakk'ın teftişine arz mülâhazasıyla yapması.. tabir-i diğerle; vazife ve sorumluluklarını O emrettiği için yerine getirmesi, yerine getirirken de O'nun hoşnutluğunu hedeflemesi ve O'nun uhrevî teveccühlerine yönelmesinden ibarettir ki, saflardan saf sâdıkların en önemli vasıflarından biri sayılır.

İhlâs, bir kalb amelidir.. ve Allah da, kalbî temayüllerine göre insana değer verir.. evet: " - (fehvasınca) O, sizin sûret, şekil ve dış görünüşlerinize değil; kalblerinize ve kalbî temayüllerinize bakar."

İhlâs, Allah tarafından temiz kalblere bahşedilmiş, azları çok eden, sığ şeyleri derinleştiren ve sınırlı ibadet ü taatı sınırsızlaştıran öyle sihirli bir kredidir ki, insan onunla dünya ve ukbâ pazarlarında en pahalı nesnelere talip olabilir ve onun sayesinde âlemin sürüm sürüm olduğu yerlerde, hep elden ele dolaşır.

İhlâsın bu sırlı gücünden dolayıdır ki, Allah Rasûlü: " -Dinî hayatında ihlâslı ol, az amel yeter" buyurur.. ve: " -Her zaman amellerinizde ihlâsı gözetin; zira Allah, sadece amelin halis olanını kabul eder" diyerek amellerin ihlâs yörüngeli olmasına tembihte bulunur.

Amel bir cesetse ihlâs onda can, amel bir kanatsa ihlâs da diğer kanattır. Ne ceset cansız olabilir, ne de tek kanatla bir yere varılabilir:

"-Sana bütün davranışlarında ihlâs gerektir; ta ki, Rabb-i Ecell senin amelini kabul ede.. zira ihlâs taat kuşunun kanadıdır; siz, kanatsız felah semtine nasıl uçabilirsiniz ki..!" deyip inleyen Mevlânâ ne hoş söyler! Bir hoş söz de Bâyezid-i Bistâmî'den: "Bütün iç dinamizmimi kullanarak Cenab-ı Hakk'a tam otuz sene ibadet ettim. Sonra gaybdan: 'Ey Bâyezid, Cenab-ı Hakk'ın hazineleri ibadetle doludur. Eğer gayen O'na ulaşmaksa, Hakk kapısında kendini küçük gör ve amelinde ihlâslı ol' sesini duydum ve tembihini aldım..."

İşin daha doğrusu ihlâs, kul ile Ma'bud arasında bir sırdır ve bu sırrı Allah sevdiklerinin kalbine koymuştur. Kalbi ihlâsa uyanmış bir insanın nazarında, medh u zem, tâzim ü tahkir ve yaptığı işlerle bilinip bilinmemesi, hattâ sevap ve mükâfat mülâhazası kat'iyen söz konusu değildir. Ve böylelerinin gizli-açık her halleri aynı çizgidedir

GÜL DÖNEMİNE YETİŞME

Yaptığınız işler sahabi işi olur siz sahabilik şerefini yakalayabilirsiniz. Mevsiminde iş yapabilirsiniz. Bu da çok önemlidir. Ve çokları da sizinle beraber yapabilirler. Ama bir şey var ki, bütün bu işler yapılırken ihlasla yapılması sadece ve sadece Allah'ın marziyatının kazanılması için yapılması, bu çok önemlidir.

Mesela, ben sizi bu kadar tanıdıktan bu kadar insanla tanışma bahtiyarlığına erdikten sonra İslamın gül dönemine ait, ikinci gül dönemine ait hiçbir şey görmeden bana gel deseler inanın ferih fahur ve sürur içinde giderim. Çünkü gördüğüm şeyler Allah'ın lutfu olarak beni tatmin edecek kadar büyük ve muhteşemdir, gayri bundan öte hiçbir şey görsem. Çünkü bundan önce öyle peygamberler gelmiş ki, canım çıksın bir tek ümmete sahip olmadan doğdukları gibi gurup edip gitmişler. İki ümmeti olmuş, üç ümmeti olmuş, beş ümmeti olmuş, on ümmeti olmuş, elli ümmeti olmuş, yüz ümmeti olmuş. Sizler verdiğiniz şu hizmet zemininde her birerleriniz belki yüzlerce insanın –iştirak-i amal-i uhreviye düsturuyla- yüzlerce insanın hidayetine vesile oldunuz ve oluyorsunuz. Yani Allah (c.c.) sayinize peygamberlerin sayine vermediği lütufları veriyor, ihsanları veriyor. Öyle bir lütufla serfiraz kılıyor.

Bu önemli bir meseledir. Öyleyse bu meselede bizim için sadece Allah'ı görüp gözetmek, ihlaslı hareket etmek çok önemlidir. Çok çalılımlı yola çıkmalar vardır. Baş pehlivan gibi peşrev yapmalar vardır. Fakat yolun yarısında ihlası gider, ikbale gönül kaptırır, maddi bir şeyler olsun diye bekler, marzi ilahi kulak ardı eder ve kaybeder.

Sizin bence inşallah üstün yanınız o olsun. Üstün bir yanınız vardır ki, takdirle karşılar ve bir bayrağa selam durur gibi selam dururum ona. O da inşallah bu güne kadar yaptığınız hizmette Allah emrettiği için yapmıştırsınız ve Allah Razı olsun diye yapmıştırsınız, ihlasla yapmıştırsınız. Hizmet adına bu çok önemlidir.

Ve bunun diğer bir buudu da şudur. Bir yere kadar bu işi getirdiniz Allah'ın inayet ve keremiyle bu iş bundan sonra da götürülmek istenir. Dışinizi sıkacak bundan sonra da karşınıza çıkacak gailerleri kâle almadan yolunuza yürüyüp gideceksiniz.

Çünkü yine bir müşahede de dendiği gibi yollar kandan irinden deryalarla çevrilmiş olabilir, karşınıza çok sert tepeler çıkmış olabilir, aşınmaz gibi görülebilir. Cenab-ı Hakkın tevfikine tevfik-i hareket edin. O'nun tevfikine ram olun şu ana kadar getirdiğiniz işin ikmal ve itmamını Allah'tan isteyin yarı kalmasın. Cenaze ortada kalmasın, natamam bu işler tamamlansın. Allah yapılan işin ikmal edilmiş olmasını kusursuz yapılmış olmasını sever. Hadis ifade buyuruyor ve Kur'an-ı Kerim'in Tevbe sure-i celilesinin iki yerinde öyle iş yapın ki, Allah ona nazar edecek , Resulullah ona bakacak, müminler de ona bakacak. Yani teftişe, resmi geçide hazır yapın yapacağınız şeyleri diye buyrulmaktadır.¹

ŞEYTANIN ENANİYETİNE KÖK SÖKTÜRECEK ENANİYETLER

..Kaydırırsan ayakta duramayız. Kaydırırsan ayakta duramayız. Yani her bir mümin, hususiyle nur talebesi, o talebeliğin içinde kıdemi olan her bir basiretli arkadaşlarımız tıpkı bu işin pazarlamacısı gibi gezdiği her yerde onu anlatmalı. Pazarlamacı ne yapar. Bağlı bulunduğu efendinin emtiasını pazarlamasını yapar. Oralardaki rekabet durumunu kontrol eder. Şimdi aydınlık veya karanlık her yerde dolaşarak zeminin durumuna göre sürekli ona ait hakaikin pazarlamasını yapmak. Sürekli onu anlatmak. Her yeri onun arkasından koşulan pazarlar, arenalar haline getirme. Vazifemiz, sorumluluğumuz hiç durmadan. Ve bu hem hayatımızın gayesi olmalı hem de bizim cennete girmede daha öte zevk duyabileceğimiz bir zevk kaynağı olmalı.

Mesela aksi şudur. Hizmeti imaniye ve Kuraniye dahi olsa kendimizi anlatma. Kendimize bir pay çıkarma. Şahsi enaniyetimizi cemaat enaniyetine dayandırarak kuvvetlendirme. Kubbedeki bir taş tek başına kalırsa bir kubbe taşı olduğu mevzuunda inandırıcı olamaz.

Öyleyse benim baş başa vereceğim başka taşlara ihtiyacım var gibi yerinde tenkit edeceğimiz mülhazalar. Cemaat enaniyeti , tarikat enaniyeti, ilahiyatçı olma enaniyeti, imam hatipli olma enaniyeti , bir partili olma enaniyeti bunlar şeytanın enaniyetine bile kök söktürecek tehlikeli, öldürücü Allah'ın belası öyle enaniyetlerdir ki, yakayı bunlara kaptıran bir daha iflah olamaz ve kurtaramaz. Her çeşidini yerden yere vurmak lazım bunun. Amma deyeceksiniz ki Allah (c.c.) lütuflarını üzerimize yağıdırıyor. Fakat biz birbirimizi sever bir birimize karşı tefani duygusuyla yani ben kardeşime karşı kendimi yok o da kendini bana karşı yok hissetti derse Allah'ın lütufları ihtimal ki, bundan dolayı geliyor.

Egoyu yık, beni yık. Günde bir kaç defa kendini yık ve sıfırla. Ben bir itim. Kendi kendimizi kontrol etmeli. Evrad-u ezkar ve muhasebe çok önemli. Bunu isterseniz gezerken yapın. Gezerken evrat okuyun. Sonra kendi iç mülhazalarınızla olun. Ölçün birkaç defa boyunuzu. Kadir şinaslık mezzusuyla. Marifeti ilahi mezzusuyla. Birkaç defa...²

GİZLİ ŞİRK

¹ Ankara Sohbeti

² Kayma Noktaları

Ebu'l-Leys Semerkandî Hazretleri'nin Tenbîhü'l-Gafilîn'in ihlâs bahsinde naklettiği, Ahmed b. Hanbel Hazretleri'nin Müsned'inde geçen bir hadis-i şerifte şöyle buyrulmaktadır: "İnne ehvefe ma ehâfu aleyküm eş-şirkü'l-esğar. Kâlû; me's-şirkü'l-esğar? Kale, e'r-riya - Allah Rasulü, "Sizin hakkınızda en çok korktuğum şey küçük şirktir." deyince Sahabe Efendilerimiz "Küçük şirk nedir?" dediler. Efendimiz de "Riya" karşılığını verdiler." Bir rivayette de "şirkü'l-esgar" yerine "şirkü'l-hafî (gizli şirk)" ifadesi vardır. Nedir Allah'a gizli gizli eş-ortak koşmak? Küçük dahi olsa gösteriş yapmaktır.. kendini ihsas etme, iradî olarak kendini sergilemedir.

Eğer namazda bazı duygular iradeyi aşkın gelirse ve insan bu sebeple değişik sesler çıkarırsa mazur olabilir. Meselâ, bir kul namaza öyle konsantre olmuştur ki, O'nun dizlerine başını koyuyormuş gibi hisseder. Cenâb-ı Hak diz, baş ve ayaktan münezze ve mukaddestir ama Rezaide'nin dediği gibi "Allahım nerede ayakların!" ifadesi bir duyuşun ve sezışin seslendirilmesidir. İşte kul, o derece yoğun his ve ihsasların içindeyken boğazı yırtılacak kadar "Allah" dese de mazurdur. Zira o durumdaki bir insan ne yaptığının, ne dediğinin farkında değildir. Ona yaptığını haber verseniz, "Ben öyle bir şeyin farkında değilim, hatırlamıyorum." diyecektir. Meselenin temeli de budur. Böyle bir durumda değilken ibadete dıştan, iradî bir şey karıştırmaya kimsenin hakkı yoktur. O telvis etme, saf ve dupduru bir işi bulandırma olur.

Fakat önemli bir nokta daha vardır ki; o da, biz bir başkasında ne görürsek görelim onun hakkında "riya yapıyor" diyemeyiz. Elimizde riya yapıp yapmadığını ortaya çıkarabilecek belli bir mihenk taşı yoktur. Allah'la irtibatlı mı söylüyor; iradî mi, gayr-ı iradî mi?.. aşk ve heyecanını mı seslendiriyor, yoksa kendisini ifade etmek, etrafa duyurmak için mi bağıyor?.. Kur'an okuyor ama acaba kendini ihsas maksadına matuf mu okuyor, Allah rızası için mi?.. şeklinde başkalarını sorgulamaya hakkımız yoktur. Elâlem etrafımızda değişik değişik sesler çıkarabilirler, bu bizi rahatsız da edebilir. Fakat onlar hakkında sû-i zanna hakkımız yoktur. O kapı kapalıdır bizim için. İhtimal biz anlamasak da o insan çok farklı şeyler anlıyor ve dolayısıyla da bu sesler onun vicdanından kopup geliyor, gırtlığına çarpıyor, ses tellerine dokunuyor ve ses tellerine dokununca da bir udun, bir kemanın ses verdiği gibi ses veriyordur.. başkaları hakkında böyle düşünürüz. Kendimiz hakkında da sert ve katı davranır; çok küçük bir kaçamak, bir sızıntı bile olsa affetmeyiz onu.

Evet, bu iki şeyi birbirine karıştırmamalı, yanlış anlamaya girmemeli. Zikirde, fikirde öyle olduğu gibi, diğer tavır ve davranışlarda da başkaları için hep olumlu ve müspet düşünmek, hüsn-ü zan etmek; kendimiz hakkında da mülâhaza dairesini daima açık bırakmak, "acaba yine bir tuzak mı var nefsimde?" demek...

Hastalığıma ve halsizliğime rağmen Cenab-ı Hakk'ı anma gibi önemli bir mevzu hatırına zorla da olsa bu kadarlık birşey söyledim. Evet, zikir, Cenâb-ı Hakk'ın gizli-açık nimetleri karşısında O'nu ins-cin herkese ilân etmenin ünvanıdır ve inananlar için havadan, sudan daha önemlidir. Hem o kadar önemlidir ki, bu ilân kesildiği an yeryüzü ve ondaki varlıkların da hikmet-i vücudu kalmaz. Bundan dolayı, Allah Rasulü -aleyhi ekmelü't-tehâyâ- yeryüzünde "Allah! Allah!" diyenlerin kalmayışını kıyametin kopmasının bir habercisi olarak saymıştır.³

³ Kırık Testi

BAŞARILARI VE NETİCELERİ ALLAH'A VERME

Başarıları ve müspet neticeleri Allah'a vermede son derece hassasınız.

Neden hassas olmayım ki, her türlü muvaffakiyet ve müspet netice Allah'a aittir. Hiçbir kul, gücü bilgisi ve imkânları ne ölçüde olursa olsun, Allah muvaffakiyet vermezse, müspet hiçbir şey yapamaz. İnsanın yapısı hayra değil, günaha ve tahsibe yöneliktir. müspet netice ve muvaffakiyetlere gelince, bir defa, bunların tahsili için gerekli mekanizmayı kuran Allah'tır. İnsanın yaptığı, bu mekanizmada bir düğmeye dokunmaktan daha fazla değildir. Ona o imkân ve gücü bahşeden, dokunmasına müsaade eden, o dokunmaya seve eden de Allah'tır. Eğer Allah izin vermemiş, onu öyle bir donanımla dünyaya getirmemiş, o işi yapmaya sevk etmemiş olsa idi, bir düğmeye dokunmak bile olsa, insanın elinden ne gelirdi? Üstad demiyor mu, insanın ekl ve şürb (yeme-içme) gibi en basit ve iradesine taallûk eden işlerde bile rolü binde bir bile değildir? O halde, hele, sanki Firavunca ve Nemrutça "ben yarattım" dercesine, "ben yaptım, ben başardım; bu, bendeki güç ve ilimden dolayı böyle oldu; falan yerde konuştum, işte şu kadar insan müteessir oldu; şöyle yazdım, şu kadar insana tesir ettim" şeklinde hezeyanlar sarf etmek, hattâ bunları düşünmek, akıldan geçirmek, küstahlıktan başka ne manâya gelir? Hiçbir peygamber, "ben yaptım, ben başardım, ben hidayet ettim" dememiştir. "Ben," firavunların ağzından çıkan sözdür. Şirkin en hafifi "nahnü", yani "biz"dir; cemaat, millet, kavim, kabile enaniyettir. Üstad, bu meseleleri, anlamaktan bile aciz olduğumuz Ene ve Zerre Risalesi'nde ne güzel ifade eder! O'nun dediği gibi, "ene"yi, hattâ "nahnü"yü de yırtıp, altındaki "Hüve"yi ortaya çıkarmak, "Hüve"yi göstermek gerekir.

SONSUZ NUR

İhlas, yapılan her şeyi Allah (cc) için yapma ve yapılmayanı da yine Allah için yapmama, demektir. Peygamberler, daha işin başında işte böyle bir ihlâsa erdirilmiş şahsiyetlerdir. Gerçi çalışıp çabalama ile insan, ihlâsta bir noktaya ulaşabilir; ne var ki, diğer insanların varabileceği son nokta nebîler için sadece bir başlangıç noktasıdır. Onlar, âdetâ ihlâsın özü haline gelmiş ve muhlaşinden kılınmışlardır. Kur'ân-ı Kerîm onların bu hususiyetini bazı peygamberlerde müşahhaslaştırarak şu şekilde anlatır: "Kitab'ta Musa'yı da an! Gerçekten o, ihlâsa erdirilmiş, bir Resûl ve bir peygamberdi (Meryem, 19/51).

Ve Hz. Yusuf için "...Şüphesiz o, ihlâsa erdirilmiş kullarımızdandır" (Yusuf, 12/24).

Ve Allah Resulü'nün şahsında ümmetine şöyle sesleniyor:

"Şüphesiz ki kitab'ı sana hak olarak indirdik (O halde sen de) dini ona has kılarak Allah'a kulluk et!" (Zümer, 39/2).

Yine Allah (cc), Habibini şöyle konuşturuyor:

"De ki: Ben dinimi sadece O'na has kılarak Allah'a kulluk ederim" (Zümer, 39/14).

Kulluğun sebebi Allah'ın emridir; neticesi, Cenâb-ı Hakk'ın rızasıdır; meyve ve semeresi ise Rabb'in ahirette verecekleridir. Kulluk bütün bir hayatı içine alır ve mü'minin bütün davranışlarında bir şuur ve iz'ân olarak kendisini hissettirir.

Asrımızın büyük mütefekkeri: “Allah için işleyiniz, Allah için başlayınız, Allah için çalışınız ve O’nun rızası dairesinde hareket ediniz”, derken ihlâsın hem tarifini yapmakta hem de ehemmiyetini dile getirmektedir.

İhlâs, insanın dosdoğru ve müstakîm olmasının adıdır. İhlâslı insanın hayatında zikzaklar yoktur. Ruhânî seyri hep yukarıya doğru ve dimdiktir. Onun içindir ki, onlar işe başladıkları günkü mahiyetlerini, zirvelere çıktıkları zaman da koruyup muhafaza edebilmişlerdir. Ancak onlar ne kadar azdır!.

İnsanlık tarihinde, bu ufkun zirvesinde sadece bir insan vardır; O da Allah Resûlü’dür. Nasıl olmasın ki, da’vâsını ilk yaymaya başladığı günkü tavrıyla Mekke’yi fethettiği gün arasında mahiyet ve tevazu bakımından zerre kadar değişme göstermemiştir.

Mekke sulhla alınmıştır. Münferit bir-iki hâdisе olsa bile, bunu umuma teşmil etmek doğru değildir. İki Cihan Serveri, senelerce evvel çıkarıldığı bu mübarek yere girerken fâtih bir kumandan edasıyla girmiyordu. O gün merkûbe binmiş ve başını o kadar eğmişti ki, mübarek başı neredeyse eğerin kaşına degecekti.

O, Medine’de bulunduğu devre içinde de tavrını hiç değiştirmemişti. Sahâbe, O içeriye girdiğinde ayağa kalkardı.. kalkmalıydılar da. Hatta O girdiğinde cenazeler dahi kabirlerinden fırlayıp, O’na ihtiram etmeliydiler.. O bütün bunlara fazlasıyla lâyıktı. Ancak kendisi, sahâbenin böyle ayağa kalkmasından ciddî rahatsızlık duyar ve her defasında : “Acemlerin (büyüklerine) ayağa kalktığı gibi ayağa kalkmayın” der ve tekdîr ederdi.

Evet O, kudsî vazifeye nasıl başladıysa, öyle de bitirdi.. O’nun hayatı âdeta bir musîki ahengi içinde geçmişti. Başladığı işi başladığı perdede bitiriyordu ve bu çok üstün muvaffakiyet demekti. Hatta O, bir yönüyle bu ilâhî musîkiye pestle başlamış ve neticede arz-ı semâ’yı velveleye verecek tize ulaşmıştı.

O, bütün hayatı boyunca dini Allah’a tahsis ederek sadece O’na kulluk yaptı.. gönlü sadece O’nun marifetiyle doldu-taştı.. gözü her yerde O’nun asârını süzüp durdu.. bütün duyguları O’ndan gelen mânevî zevklerle coştı ve köpürdü.. O, Hakk’a uyanmış, hakikate yelken açmış ve doyma bilmeyen bir iştiha ile hep “Allah” deyip dolaşmıştı. Çünkü O, bir ihlâs insanıydı...

O’ndaki ihsan şuuru da buna ayrı bir buud teşkil ediyordu. Çünkü bizzat O’nun tarifi içinde ihsan, Allah’ı görüyor gibi kulluk yapmaktı 63. Mes’eleyi bir teşbihle anlatacak olursak, başkası kibleye dönüp namaz kılarırken, O, namazını Kâ’be’nin içinde kılıyordu.

İhlâsı Koruma

Hizmet erleri, ilk günkü ihlas ve samimiyetlerini artırarak, mutlaka onu korumak zorundadırlar. Bu da onların iradeleriyle kendilerini sürekli dengelemelerine bağlıdır. Aksi halde baş döndürücü muvaffakiyetler karşısında ihlaslarını koruyamaz ve geldikleri yere, hem de dipsiz bir kuyuya düşer gibi düşerler. Evet, zirvelerde bulunmak oldukça tehlikelidir. Dağların, yerin üstündeki kadar, yerin altında da uzantıları vardır. İhlâsı kaybeden insan daha önce hangi zirvede bulunursa bulunsun, dağların altta kalan kısmı gibi oluverir.. oluverir de kazanma kuşağında kaybetmenin ızdırabını acı acı yaşar. Unutmayalım: İhlâsla elde edilen nur helezonunun aşağısı gayyâdır. Evet düz yolda yürüyenler için böyle bir tehlike söz konusu olmasa da zirvede bulunanlar için her zaman bahis mevzuudur. Biz bu mülâhaza ile herkesi düz yolda yürümeye teşvik

etmiyoruz. Edemeyiz de; zira, bu durum, dünyaya geldikleri gibi giden insanların durumudur. Halbuki bizler hep zirvelere doğru pervaz etmek için dünyada varız. Bu durumumuzu da, yine bizi yükselten faktörlere sımsıkı sarılmakla korumak zorundayız. Hiç şüphesiz bu faktörlerin en başta geleni de ihlastır. İhlas, yapılan her işi Allah rızası için yapmak demektir.

RİYA, RİYAYI TANIMA VE ONDAN KURTULMA

Başlangıçta herkesin riyaya düşebileceği, kulluk kapısından riya ile girileceği söylenir. Fakat kulluk, riya ile devam etmez; kul, ihlas yolunda mesafe kat' ettikçe riyayı bırakır ve tam ihlâsa erdiğinde, artık onda rıyanın eseri kalmaz.

Bir diğer zâviyeden, riyayı tanımadan, rıyanın ne demek olduğunu anlamadan insanın içine ihlâsı elde etme cehdi doğmaz. Riya yapıyor da hiç farkında değilse, o zaman ihlâsa hiç ulaşamaz. Halbuki, riya ile ilgili yazılan ve söylenenlere baktığımızda, çoğu davranışlarımıza rıyanın nasıl da sindiğini, ama biz farkına varamadığımızı anlarız. İnsan, ihlâsa ulaşmak için uğraşırken riyayı tanır. Nasıl nefsin bilinmesi Allah marifetine ve Allah'ı tanımaya açılan bir kapıdır; Sokrates'in "kendini tanı" tenbihi, ehl-i tasavvufun, "Men arefe nefsehu fekad arafe Rabbehû (Nefsini bilen, Rabbini bilir)" şeklinde hadis diye rivayet ettikleri söz bu gerçeği ifade etmektedir; bunun gibi, insan da, ihlâsı yakalamaya çalışırken riyayı tanır, o kapıdan girer ve adım adım, kademe kademe ihlâsa ulaşır. İnsan, yaptığı şeyleri belki de başta sun'i olarak yapar; manâsını, muhtevasını ve derinliğini kavramadan, sırf emrin gereği olduğu için yapar. Hattâ bu hususta emr-i Nebevî bile vardır. Meselâ, Efendimiz (sav), "Kur'an okurken ağlayın; ağlayamazsanız, kendinizi ağlamaya zorlayın." buyurmaktadır. Çünkü bu ağlama, zamanla tabiat haline gelir ve artık o kimse, duyulup duygulanılması gerekli hususlar karşısında artık hissiz, duygusuz, alâkasız kalmaz. Demek oluyor ki, başlangıçta riya diye yorumlayabileceğimiz bazı tavırlar tabîî görülebilir, görülmelidir de. Fakat insan, bilâhare, ister Cenab-ı Hakk'ın (cc) Zât, sıfât ve esmâsı adına beli bir ma'rifet ufkuna ulaştığından olsun, isterse başka sebep ve mülâhazalarla olsun, artık kendini kontrol altına alır ve kapıda vize ibrazında bulunma sayılabilecek davranışları bütün bütün bırakır ve halisane tavırlara girer; girer ve artık o, bir ihlâs yolcusudur; hep arar, bulduğunu az görür yine arar; daha daha arar.. bu şekilde hayatının sonuna kadar beki 50 ihlâs mertebesinden geçer ama, yine de "ihlâs" der, kıvrır. Zaman olur, o hale gelir ki, artık onun bütün duası ihlâstır; "Allah'ım, ne olur ihlâs" der; "ihlâs" der yatar, "ihlâs" der kalkar.. öyle ki, daha başka çok önemli şeyler ister; ama arada yine ihlâs demezse, döner, yine "ihlâs" der. Nasıl gökkuşağının altından geçeyim diye yürüdükçe, koştukça o sizden uzaklaşır, aynen onun gibi, ihlâslı kulluk da işte böyle vaslına erilmez bir sevdadır, insanı arkasından koşturur durur. Allah, bizi bu koşudan geri bırakmasın.

Rıyanın pek çok çeşidi olduğu gibi, riyaya sebep olan faktörler de çoktur: gurur gibi, kendini beğenme gibi, kibir gibi hususlar bunlardandır. İnsan vardır, kibirinden dolayı mürafdır; insan vardır, kendini iç beğenmeye kaptırılmış, kendi düşüncelerinin, kendi büyüklük psikozlarının altında ezilmiştir; bu sebeple de riyaya düşmüştür. Bazısı kalemiyle, bazısı düşüncesiyle, bazısı çok kitap karıştırmasıyla, bazısı bibliyografyadan haberdar olmasıyla, bazısı çok kişi tanımakla.. herkes, bir sebeple riyaya girebilir. Tehlikenin büyüklüğü ise, şahıstan şahısa değişir. Bir insanda çok ciddî mal hırsı, kazanma hırsa vardır; onunla ve sebep olduğu riyakârlıkla tehlikeye düşer. Bazılarında ise, böyle bir hırs yoktur; bunlar, "dünya nedir ki!" derler; ancak bakarsınız böylelerinde karşı cinse karşı bir za'f vardır. Kimisi korkaktır; o da korktuğunu göstermek için riya yapar.. ve karanlıkta türkü söyler.

Riyayı fark etmede bazı emarelerden söz edilebilir. Meselâ, bir insan vardır: diliyle, irfanıyla, konuşmasıyla, tavriyla mütevazi görünür, fakat kendinden dûn olan kimselerin yanında, bir de bakarsınız, hemen çalırma geçer. Demek ki o, gerçekten mütevazi değildir; kendinden yüksek birinin yanında yerlere kadar eğilmektedir. İşte bu da, ayrı bir firavunluktur. İhlâsın emaresi ise, müteğallibenin, zorbanın karşısında izzetli olmak, tabiri caizse, mağrur olmak; müminlere karşı da yüzü yerde bulunmak ve tevazu kanatlarını yerlere kadar indirmektir. İhlâs, süklüm-püklüm durmak demek değildir; ihlâs, kalbin Allah ile irtibatıdır; bu da, kendini ancak gayb hali ile şahadet hali arasındaki muvafakatla gösterir. Gece, hattâ yatakta bile ne ölçüde Allah ile birlikte iseniz; yatakta iken bile aklınıza geldiğinde ayaklarınızı toplayabiliyorsanız; yani gündüzünüz ve geceniz aynı ise, ihlâslı sayılabilirsiniz.

Evet, insan, kendi içinde sürekli bir mücadele yaşamalıdır ki, canlı kalabilsin. Bu mücadele bittiği anda insan da bitmiştir. Şayet içinizde, nefsinizle şu veya bu şekilde olan mücadeleniz devam ediyorsa, bu, bir hayat emaresidir. Evet, tıpkı vücudun, hastalık yapan bakteri veya virüslere karşı hararetinin yükselmesi gibi bir şeydir bu. Hararet varsa, vücutta hareket ve dolayısıyla hayat var demektir.

Günümüzde riya çok yaygın ve zannediyorum, dünya yaratıldığı günden bu yana, çağımızda görüldüğü ölçüde mürâilîk olmamıştır. Çünkü, günümüzde riyaya sevk eden faktörler pek çok: ödüller, plaketter, alkışlar, övgüler, yarışlar, maratonlar.. millî gururlar, cemaat gururları... O kadar ki Allah'ı hiç hesaba katan yok gibi; her muvaffakiyet insana veriliyor ve insan, kendine ait olmayan bir sürü "mağsup (gasbedilmiş)" zaferle gurur duyuyor. İyi yazma, iyi konuşma, iyi söyleme, iyi anlatma... Aslında, her riyakâr fiil, her riyakâr söz bir yalandır. Hele bazı meslekler, bazı kesimler var ki, bunların her biri mücessem birer riya, mücessem birer yalan sayılabilir. İlâhî ihسانlar bile şahsî kabiliyetlerin bir buudu, bir uzantısı, bir lâzımı gibi takdim ediliyor. Allah, ihسان yağdırıyor; onlar ise, Allah'ın ihسانlarını Allah'a ulaşma adına kullanacaklarına, onları Allah ile aralarında perde yapıyorlar. Bir başka sahada, ikramlar, kerametler, keşifler, intak-ı bilhaklar, hiss-i kablel-vukular.. daha neler neler.. bunların hepsi Allah'tan. Fakat gel gör ki, nankör ve bencil insan, bütün bunları Allah'ı unutmaya vesile yapıyor. Oysa insan, en küçük bir nimetle bile, başı dönmüş Mevlvî gibi cezbeye kapılıp dönmeli, "Allah'ım Sen'den, Allah'ım Sen'den" demelidir.⁴

RİSALE...

Hadiste vardır ki:

هَلَكَ النَّاسُ إِلَّا الْعَامِلُونَ وَهَلَكَ الْعَامِلُونَ إِلَّا الْعَامِلُونَ وَهَلَكَ
الْعَامِلُونَ إِلَّا الْمُخْلِصُونَ وَالْمُخْلِصُونَ عَلَى خَطَرٍ عَظِيمٍ

(İnsanlar helâk oldu-

âlimler müstesna. Âlimler de helâk oldu-ilmiyle amel edenler müstesna. Amel edenler de helâk oldu-ihlâs sahipleri müstesna. İhlâs sahiplerine gelince, onlar da pek büyük bir tehlike ile karşı karşıyadırlar.)Yani, medar-ı necat ve halâs, yalnız ihlâstır. İhlâsı kazanmak çok mühimdir. Bir zerre ihlâslı amel, batmanlarla hâlis olmayana müreccahtır. İhlâsı kazandıran, harekâtındaki sebebi sırf bir emr-i ilâhî ve neticesi rıza-yı ilâhî olduğunu düşünmeli ve vazife-i ilâhiyeye karışmamalı.

⁴ Amerika'da Bir Ay

Herşeyde bir ihlâs var. Hattâ muhabbetin de ihlâsla bir zerresi, batmanlarla resmî ve ücretli muhabbete tereccuh eder. İşte bir zat bu ihlâslı muhabbeti böyle tabir etmiş:

وَمَا أَنَا بِالْبَاغِي عَلَى الْحُبِّ رُشْوَةً ۝ ضَعِيفٌ هَوَى يُبْغِي عَلَيْهِ ثَوَابٌ

Yani, "Ben muhabbet üzerine bir rüşvet, bir ücret, bir mukabele, bir mükâfat istemiyorum." Çünkü, mukabilinde bir mükâfat, bir sevap istenilen muhabbet zayıftır, devamsızdır. Hattâ hâlis muhabbet, fitrat-ı insaniyede ve umum validelerde derc edilmiştir. İşte bu hâlis muhabbete tam mânâsıyla validelerin şefkatleri mazhardır. Valideler, o sırr-ı şefkatle, evlâtlarına karşı muhabbetlerine bir mükâfat, bir rüşvet istemediklerine ve talep etmediklerine delil; ruhunu, belki saadet-i uhreviyesini de onlar için feda etmeleridir. Tavuğun bütün sermayesi kendi hayatı iken, yavrusunu itin ağzından kurtarmak için-Hüsrev'in müşahedesiyile-kafasını ite kaptırır.

Ey âhîret kardeşlerim ve ey hizmet-i Kur'ânîyede arkadaşlarım! Bilirsiniz ve biliniz:

Bu dünyada, hususan uhrevî hizmetlerde en mühim bir esas, en büyük bir kuvvet, en makbul bir şefaathçi, en metin bir nokta-i istinad, en kısa bir tarik-i hakikat, en makbul bir dua-yı mânevî, en kerametli bir vesile-i makasîd, en yüksek bir haslet, en sâfi bir ubudiyet, ihlâstır. Madem ihlâsta mezkûr hassalar gibi çok nurlar var ve çok kuvvetler var. Ve madem bu müthiş zamanda ve dehşetli düşmanlar mukabilinde ve şiddetli tazyikat karşısında ve savletli bid'alar, dalâletler içerisinde bizler gayet az ve zayıf ve fakir ve kuvvetsiz olduğumuz halde, gayet ağır ve büyük ve umumî ve kudsî bir vazife-i imaniye ve hizmet-i Kur'ânîye omuzumuza ihsan-ı İlâhî tarafından konulmuş. Elbette, herkesten ziyade, bütün kuvvetimizle ihlâsı kazanmaya mecbur ve mükellefiz. Ve ihlâsın sırrını kendimizde yerleştirmek için gayet derecede muhtacız. Yoksa, hem şimdiki kadar kazandığımız hizmet-i kudsiye kısmen zayi olur, devam etmez; hem şiddetli mesul

oluruz. وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا âyetindeki şiddetli tehditkârâne nehy-i İlâhîye mazhar olup, saadet-i ebediye zararına, mânâsız, lüzumsuz, zararlı, kederli, hodfuruşâne, sakîl, riyâkârâne bazı hissiyat-ı süfliye ve menâfi-i cüz'iyenin hatırı için ihlâsı kırmakla, hem bu hizmetteki umum kardeşlerimizin hukukuna tecavüz, hem hizmet-i Kur'ânîyenin hürmetine taarruz, hem hakaik-i imaniyenin kudsiyetine hürmetsizlik etmiş oluruz.

Ey kardeşlerim! Mühim ve büyük bir umur-u hayriyenin çok muzır mânileri olur. Şeytanlar o hizmetin hâdimleriyle çok uğraşır. Bu mânilere ve bu şeytanlara karşı ihlâs kuvvetine dayanmak gerektir. İhlâsı kıracak esbattan yilandan, akrepten çekindiğiniz gibi çekininiz. Hazret-i Yusuf

Aleyhisselâm إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي ("Şüphesiz nefis daima kötülüğe sevk eder-ancak Rabbim rahmet ederse o başka." Yusuf Sûresi, 12:53.)demesiyle, nefis-i emmâreye itimad edilmez. Enâniyet ve nefis-i emmâre sizi aldatmasın. İhlâsı kazanmak ve muhafaza etmek ve mânileri def etmek için, gelecek düsturlar rehberiniz olsun.

Amelinizde rıza-yı îlâhî olmalı.

Eğer O razı olsa, bütün dünya küsse ehemmiyeti yok. Eğer O kabul etse, bütün halk reddetse tesiri yok. O razı olduktan ve kabul ettikten sonra, isterse ve hikmeti iktiza ederse, sizler istemek talebinde olmadığınız halde, halklara da kabul ettirir, onları da razı eder. Onun için, bu hizmette, doğrudan doğruya, yalnız Cenâb-ı Hakkın rızasını esas maksat yapmak gerektir.

KERAMETLERE MAZHARİYET

...Deniliyor ki: "Mâdem Risâle-i Nur hem kerâmetlidir, hem tarîkatlerden ziyâde îmân hakikatlerinin inkişâfında terakkî veriyor ve sâdik şâkirtleri kısmen bir cihette velâyet derecesindeler. Neden evliyâlar gibi mânevî zevkler keşfiyâtlara ve maddî kerâmetlere mazhariyetleri görülmüyor? Hem, onun talebeleri de öyle şeyler aramıyorlar?"

Elcevap: Evvelâ, sebebi, sırr-ı ihlâstır. Çünkü dünyada, muvakkat zevkler, kerâmetler tam nefsinin mağlûp etmeyen insanlara bir maksat olup, uhrevî ameline bir sebep teşkil eder, ihlâsı kırılır. Çünkü amel-i uhrevî ile dünyevî maksatlar, zevkler aranılmaz; aranılrsa, sırr-ı ihlâsı bozar.

Risâle-i Nur dünya işlerine âlet olamaz, dünya işlerine siper edilemez. Çünkü ehemmiyetli bir ibâdet-i tefekkürîye olduğu cihetle, dünyevî maksatlar onunla kasten istenilmez; istenilse, ihlâs kırılır, o ehemmiyetli ibâdet şekli değişir. Yani, çocuklar gibi, döğüşükleri vakit Kur'ân'ı başına siper eder. Başına gelen zarar. Kur'ân'a geldiği gibi, Risâle-i Nur, böyle muannid hasımlara karşı siper istimâl edilmemelidir.⁵

Evet, dünyaya âit hârîka neticeler, bâzı efrâd-ı mühimme gibi, Risâle-i Nur'a çokça terettüb ediyor; fakat, onlar istenilmez, belki veriliyor. İlet olamaz, bir fayda olabilir. Eğer istemekle olsa, illet olur, ihlâsı kırar, o ibâdeti kısmen iptal eder. Çabuk bu hâdiseyi teskin ediniz; yoksa, münâfıklar istifâde edecekler. Belki onların parmağı var.

Evet, Risâle-i Nur'un o kadar dehşetli muanriidlere karşı gâlibâne mukâvemeti, sırr-ı ihlâstan ve hiçbir şeye âlet edilmemesinden ve doğrudan doğruya saadet-i ebediyeye bakmasından ve hizmet-i îmâniyeden başka bir maksat takip etmemesinden ve bâzı ehl-i tarîkatin ehemmiyet verdikleri keşf ve kerâmât-ı şahsi-yeye ehemmiyet vermemekten ve velâyet-i kübrâ sahipleri olan Sahabîler gibi, verâset-i nübüvvet sırrıyla yalnız îman nurlarını neşretmek ve ehl-i îmânın îmanlarını kurtarmaktır.⁶

ALLAH'IN RIZASI İHLAS İLE KAZANILIR

Cenab-ı Hakk'ın rızası ihlâs ile kazanılır. Kesret-i etba' ile ve fazla muvaffakiyet ile değildir. Çünkü onlar Vazife-i İlâhiyyeye ait olduğu için istenilmez; belki bâzen verilir. Evet bazen bir tek kelime sebep-i necat ve medâr-ı rıza olur. Kemmiyetin ehemmiyeti o kadar medâr-ı nazar

⁵ Hizmet rehberi 219

⁶ hizmet rehberi 222

olmamalı. Çünkü bâzen bir tek adamın irşadı, bin adamın irşadı kadar Rıza-i İlâhîye medâr olur. Hem ihlâs ve hakperestlik ise, Müslümanların nereden ve kimden olursa olsun istifadelerine taraftar olmaktır. Yoksa, "Benden ders alıp sevab kazandırıyorlar." düşüncesi, nefsin ve enâniyetin bir hilesidir.

Ey sevaba hırslı ve a'mâl-i uhreviyeye kanaatsız insan! Bâzı Peygamberler gelmişler ki, mahdud birkaç kişiden başka ittiba edenler olmadığı halde, yine o peygamberlik vazife-i kudsiyesinin hadsiz ücretini almışlar. Demek hüner, kesret-i etba' ile değildir. Belki hüner, Rıza-yı İlâhîyi kazanmaktır. Sen neci oluyorsun ki, böyle hırs ile "Herkes beni dinlesin." diye vazifeni unutup, vazife-i İlâhiyeye karışyorsun? Kabul ettirmek, senin etrafına halkı toplamak Cenab-ı Hakk'ın vazifesidir. Vazifeni yap, Allah'ın vazifesine karışma. Hem hak ve hakikatı dinleyen ve söyleyene sevab kazandıranlar, yalnız insanlar değildir. Cenab-ı Hakk'ın zîşuur mahlukları ve ruhanîleri ve melâikeleri kâinatı doldurmuş, her tarafı şenlendirmişler. Madem çok sevab istersin, ihlâsı esas tut ve yalnız Rıza-yı İlâhîyi düşün. Tâ ki senin ağzından çıkan mübarek kelimelerin havadaki efradları; ihlâs ile ve niyet-i sadıka ile hayatlansın, canlansın, hadsiz zîşuurun kulaklarına gidip onları nurlandırın, sana da sevab kazandırın. Çünkü, meselâ: Sen "Elhamdülillâh" dedin; bu kelâm, milyonlarla büyük küçük "Elhamdülillâh" kelimeleri, havada izn-i İlâhî ile yazılır. Nakkaş-ı Hakîm abes ve israf yapmadığı için, o kesretli mübarek kelimeleri dinliyecek kadar hadsiz kulakları halketmiş. Eğer ihlâs ile, niyet-i sadıka ile o havadaki kelimeler hayatlansalar, lezzetli birer meyve gibi ruhanîlerin kulaklarına girer. Eğer Rıza-yı İlâhî ve ihlâs o havadaki kelimelere hayat vermezse, dinlenilmez; sevab da yalnız ağızdaki kelimeye münhasır kalır. Seslerinin ziyade güzel olmadığından, dinliyenlerin azlığından sıkılan hâfızların kulakları çınlasın!..

NÜKTELER...

HAZRETİ ALİ'NİN KAFİRİ AFFETMESİ

Bir harpte Hz. Ali (r.a.) bir kafirle çarpışıyor ve kafir usta bir savaşçı olduğu için bir türlü mağlup edemiyordu. Tam karşı karşıya geldikleri bir sırada Hz. Ali:

"Ya Allah" diyerek kafirin üzerine hücum edip yere yatırdı. Çıkıp göğsü üzerine oturduktan sonra hançerini çıkarıp öldüreceği anda kafir Hz. Ali'nin yüzüne tükürdü. Hz. Ali hemen kafirin üzerinden kalkarak onun da ayağa kalkmasına müsaade etti. Kafir şaşırması:

"Ya Ali, ben seni kızdırmak için yüzüne tükürdüm, sense beni tam öldüreceğin sırada serbest bıraktın. Bunun sebebi nedir?" diye sordu. Hz. Ali kafiye şu cevabı verdi:

"Ben bu harp meydanında Allah rızası için çarpışıyorum. Sen yüzüme tükürdüğün zaman içimde sana karşı bir hissi nefret belirdi, seni öldürmüş olsa idim Allah için değil de nefsimi yapılan hakarettten dolayı öldürmüş olacaktım. Bundan dolayı seni öldürmekten vazgeçtim" dedi.

Kafir Hz.Ali'nin bu âlicenaplığına hayran kalarak İslamiyeti kabul edeceğini ve İslam dinini tarif etmesini istedi. Hz. Ali İslamiyetin şartlarını öğretilip adam şahadet kelimesini getirerek Müslüman oldu.

İHLAS

İhlas, saf süte teşbih edilirse, Allahu Azimüşşan'ın rızası dışında herhangi bir gaye için ibadet yapmak, süte o gayenin mahiyetine göre az veya çok su karıştırmak demektir.

Cennet için yapılan ibadette, süte bir damla su karıştırılmışsa, dünyevi maksatlar için yapılan ibadetlerde, sütün çoğu su olmuş demektir.⁷

İHLAS BEREKETİ VE RİYANIN AFETİ HAKKINDA

İbadet ihlas ile yani sırf Allah için olursa makbuldür. Aksi taktirde içsiz kabuğa benzer.

Hırkayı, kendini halka sofu göstermek için giyiyorsan bu giydiğin hırka ile Mecusi zünharı (Hıristiyan rahiplerin ve Mecusilerin bellerine bağladıkları kuşak) arasında ne fark vardır? Hiç!..

Sen erliğini halka gösterme, meydana vurma. Fakat ifşa edersen ona riya karıştırma.

Kısa boylu isen, çocukların gözlerine uzun görünmek için bacaklarına tahta ayak bağlama.

Gümüş suyuna batırılmış bakır yalnız bilmeyenlere yutturulabilir.

Sen Allah'ı düşünüp Allah'tan korkmadıktan sonra istersen abdestsiz namaz kıl, kim ne bilecek?

Tuttuğun yol, Allah'tan başkasına gidiyorsa yarın senin seccadeni cehenneme sererler.

Halkın gözü önünde ve halka sofuluk taslamak için kılınan namaz, cehennem kapısının anahtarındır.⁸

ODUNCU İLE ŞEYTAN DÖVÜŞÜ

Odunculukla hayatını kazanan bir zat vardı. Allah'a karşı kulluk vazifesini yapar, kimsenin ekşisine tatlısına karışmazdı. Bu zahit kişinin bulunduğu köyün yakınında bir köy daha vardı. Onlar da dağda kutsal diye kabul ettikleri bir ağaca taparlar, ondan medet beklerlerdi. Oduncu bir gün "şunların Allah diye taptıkları ağacı kesip odun edeyim pazarda satarak ekmek parası kazanırım; hem de, bir kavmi Allah'a isyandan kurtarmış olurum" diye düşünerek Allah rızası için ağacı kesmeye karar verdi.

Dağa doğru giderken karşısına acayip suratlı pis bir adam çıkarak nereye gittiğini surdu. Oduncu:

⁷ Mehmet Kırkıncı "Nükteler" s:57

⁸ Şeyh Sadi Gülistan-Bostan s:337

Halkın Allah diye taparak Allah'a isyan ettikleri ağacı kesmeye gidiyorum, dedi.

Adam oduncuya:

Ben şeytanım... o ağacı kesmene müsaade etmiyorum, deyince zahit oduncu, şeytana çok kızmıştı. Öldürmek için hücum ederek yere yatırdı ve üzerine oturup hançerini boğazına dayadı. Şeytan zahide:

Ey zahit, sen beni öldüremezsin. Allah bana kıyamete kadar müsaade etmiştir. Fakat gel o ağacı kesme, seninle anlaşalım. Ben sana her gün bir altın vereyim, sen de ağacı kesmekten vazgeç. Hem el ağaca tapıyormuş, günah işliyormuş senin neyine gerek, altınını al işine bak, dedi.

Adam şeytanı bırakmıştı. Şeytan adama, akşam yatıp sabahleyin yastığının altına bakmasını söyledi ve anlaşarak ayrıldılar. Adam ağacı kesmekten vazgeçip, evine dönmüştü. Akşam yatıp sabahleyin yastığının altına baktığında altın gördü. Memnun olmuştu. İkinci gün oldu. Fakat bu sefer şeytan altını koymamıştı. Adam kızıp baltasını aldığı gibi dağa ağacı kesmeye gitti. Fakat yolda yine şeytanla karşılaştılar. Adam şeytana iyice kızmıştı. Görünce:

“Seni sahtekar seni, kandırdın değil mi beni” .. diyerek üzerine hücum etti. Fakat evvelkinin tam tersine bu sefer şeytan adamı tuttuğu gibi altına aldı. Adam şaşırılmıştı. Bu nasıl hal der gibi şeytanın yüzüne bakıyordu. Şeytan:

Hayret ettin değil mi? Niçin bana yenildiğinin sebebini söyleyeyim: Dün sen Allah rızası için ağacı kesmeye gidiyordun. Seni değil ben, dünyadaki bütün şeytanlar bir araya gelsek yine yenemezdik. Lakin şimdi Allah rızası için değil de, sana altını vermediğim için kızdığından gidiyorsun. İşte o yüzden bana mağlup oldun ve sana ağacı kesmene müsaade etmeyeceğim, dedi.

MECUSİLERİN SECDESİ VE İHLAS

İbrahim (a.s.) cömertliği ve misafirperverliği ile de meşhur büyük bir peygamberdir. Bir gün kendisine iki yüz Mecusi misafir oldu. Misafirlerini gayet güzel bir şekilde ağırladı, yedirdi, içirdi. Mecusi bu iki yüz misafir, tam veda edecekleri zaman, aralarında para toplayarak İbrahim (a.s.)'a takdim ettiler. Hz. İbrahim (a.s.) ise kabul etmedi.

“Birkaç gün hizmetinde bulunalım” dediler, bu hal de kabul olunmadı. O zaman Mecusiler : “Ya İbrahim o halde sen söyle, sana bir iyilikte bulunmak istiyoruz, senin için ne yapmamızı istiyorsun?” dediler. Hz. İbrahim (a.s.):

“Sizden şahsım için herhangi bir istekte bulunmayacağım. Ancak sizden isteğim şudur ki, Rabbim Teala hazretlerine bir defa secde etmenizi istiyorum” dedi. Mecusiler aralarında görüşerek kabul ettiler ve saf tutup secde ettiler. Onlar secdeye giderken İbrahim (a.s.) da ellerini dua için kaldırdı ve:

“Allah’ım ben bu kafir topluluğuna secde ettirdim. Sence de malum ki, kalplerinde zerre ihlas yok. Sen de bunlara ihlas nasip et” diye dua etti.

Allah (c.c.) Halilini kırmadı. Mecusilerin kalplerine Allah’a hakiki manada secde edenlerin tattığı lezzeti verdi. Mecusiler, uzun müddet secdeden kalkmaz oldular. Nihayet kalktıklarında, ömürlerinde böyle tatlı ibadet yapmadıklarını söylediler ve hepsi Müslüman oldular.

ŞEYTANIN AZDIRAMADIKLARI

Efendimiz (s.a.s.) ashabi hakkında şeytana bazı sorular sordu: -Ebu Bekir için ne dersin? İblis buna şu cevabı verdi: “- O bana cahiliyet devrinde bile itaat etmedi. Islama girdikten sonra nasıl itaat eder.”

-Ömer Bin Hattab hakkında ne dersin? “-Allah’a yemin ederim ki, her gördüğüm yerde ondan kaçırım.”

-Peki Osman bin Affan için ne dersin? “-Ondan utanırım. Hem de çok. Nasıl ki, Rahman’ın melekleri ondan utanırlar.”

-Peki, Ali bin Ebi Talip için ne dersin? “-Ah, onun elinden bir kurtulsam. O, kendi başına kalsa ben de kendi başıma kalsam. O beni bıraksa, ben de onu bıraksam. Ben onu bırakırım ama o beni bırakmaz.”

Efendimiz (s.a.s.) yukarıda soruları sorduktan sonra ve şeytanın verdiği cevaplarda kısmen bittikten sonra “-Ümmetime saadet ihsan eden, seni de ta belli bir vakte kadar şaki kılan Allah’a hamd olsun.” Efendimizin o cümlesini duyan lain şöyle dedi:

-Heyhat...Heyhat... ümmetin saadeti nerede? Ben o belli vakte kadar diri kaldıkça, sen ümmeti için nasıl ferah diyorsun? Ben onların kan mecralarına girerim. Etlerine karışırım. Ama onlar, benim bu halimi göremezler ve bilemezler. Beni yaratan ve baas gününe kadar bana mühlet veren Allah’a yemin ederim ki, onların bütünü azdırırım. Cahillerini ve alimlerini, ümmilerini ve okumuşlarını, facirlerini ve abidlerini...Hasılı, bunların hiç biri elimden kurtulmaz. Fakat, Allah’ın halis kullarını, evet bunları azdıramam.

Bunun üzerine Efendimiz (s.a.s.) sordu: “-Sana göre ihlas sahibi olan muhlis kullar kimlerdir? Bu suale İblis şu cevabı verdi:

-Bilmez misin ya Muhammed? Bir kimse ki, dirhemi ve dinarı sever, o Allah için bir ihlasa sahip değildir. Bir kimseyi görsem ki, dirhemi ve dinarı sevmez, övünmekten ve methedilmekten hoşlanmaz, bilirim ki, o ihlas sahibidir. Hemen onu bırakır kaçırım. Bir kul malı ve övünmeyi sevdiği süre, kalbi de dünyaya arzulu kaldığı müddetçe, o size vasfını yaptığım kimseler arasında bana en çok itaat edendir. Bilmez misin ki, mal sevgisi günahların en büyüğüdür. Bilmez misin ki, Ya Muhammed baş olma sevgisi büyük günahların en büyükleri arasındadır. Ya Muhammed bilmez misin ki, benim yetmiş bin tane çocuğum var. Bunların her birini bir başka yere tayin

etmişimdir. Sonra her çocuğumla birlikte yetmiş bin tane şeytan vardır. Onların bir kısmını ulemaya gönderdim. Bir kısmını gençlere yolladım, bir kısmını da meşahiye saldı. Bir kısmını da kadınlara musallat ettim. Gençlere gelince aramızda hiçbir anlaşmazlık yoktur. Onlarla gayet iyi geçiniriz. Çocuklara gelince: Onlar da bizimkilerle istedikleri gibi oynarlar.

Bizimkilerin bir kısmı da abidlerin başına dert ederim. Bir kısmını da zahitlerin. Onlar, bunların yanına girer, halden hale sokarlar. Bir tepeden öbürüne hep dolaşıp durular. Öyle bir hal alırlar ki, başlar, sebeplerden her hangi birine sövmeye. İşte böylece onlardan ihlası alırım. Onlar, bu halleriyle yaptıkları ibadeti, ihlassız yaparlar. Ama bu hallerinin farkına varmazlar.

İblis, bundan sonra aldattığı bir rahibin hikayesini anlatmaya geçti. Ve şöyle dedi: “-Bilmez misin ya Muhammed, Rahip Barsiba, tam yetmiş yıl ihlas ile Allah’a ibadet etti. Bu ibadetlerinin sonunda, ona öyle bir hal ihlas edilmişti ki, her dua ettiği hasta, duası bereketi ile şifayab oluyordu. Onun peşine takıldım. Hiç bırakmadım. Zina etti, katil oldu. Sonunda küfre girdi. Bu o kimsedir ki, Allahu Teala Aziz kitabında onu şöyle anlatıyor:

-Şeytanın hali gibidir ki o insana,

-Kafir ol...dedi. Vaktaki o kafir oldu, bu defa ona şöyle dedi:

-Ben senden uzağım. Ben alemlerin Rabbi olan Allah’tan korkarım(59 / 16)⁹

ALLAH İÇİN BUĞZ

Bir kimseye buğzettiğin zaman onun işlerini kitaba arzet. İman Ölçülerine vur. Sünnet-i Nebiye sun. Onlara göre iyi, sana göre hatalı ise, müjde, işlerin Allah'ın emirlerine uygundur. Şayet onlara göre hatalı, sana göre iyi geliyorsa, sen hata ediyorsun. Yanlış hareket ediyorsun, şahsî arzularına uyuyorsun.

Böyle buğzla sen hata içindesin... Allah'a asi oluyorsun. Peygamberimizin (s.a.v.) sünnetine muhalefet ediyorsun. Bunların cezası büyüktür. Tevbe et, yaptığın bu hatadan dön. Allah'a dua et, o sevmediğin kimsenin sevgisini kazanmaya çalış. Hep Allah'ın kullarını sevmeye mecbursun. Onların sevgisini kazanmaya devam et. Allah'a tam kul olmak için seveceksin.

Ayrıca bir insanı sevmek için yine şeriata arzet, eğer sevmeye lâîk bir insansa sev. Aksi halde kaç. Ta ki şeytan karışmasın...

Şunu iyi bil ki Allah yalnız nefse muhalefetini emreder. Dolayısıyla nefesine muhalif ol, hevesini Hak ölçülerine vur.

Sonra şu âyet-i kerimenin tehdidi altına girersin:

- "Hevâya uyma, sonra Hak yoldan saparsın."¹⁰

⁹Ruh Dosyası, s:131

¹⁰ Abdulkâdir Geylani “Fütuhul Gayb” s:114

EN BÜYÜK DERS

Bayezid-i Bistami, büyük velilerdendi. Allah'ın sevgisini kazanmıştı. Allah'ın izniyle hayvanlara dahi sözünü geçirebiliyordu.

Günlerden bir gün değirmenden evine dönerken, ormanda yaşlı bir kadına rastladı. Yaşlı kadının sırtında dolu bir un çuvalı vardı. Yükü ağırdı. Oflaya-puflaya götürmeye çalışıyor, buram buram terliyordu.

Yaşlı kadının haline acıyan Bayezid-i Bistami hazretleri, ormanda kükreyerek dolaşan aslana emretti:

"— Ey Aslan, Allah'ın izniyle buraya gel!"

Aslan, uysal bir kedi gibi yaklaştı. Büyük velinin yanına sokuldu. Bacaklarına sürtünmeye başladı.

Bayezid-i Bistami, ihtiyar kadının sırtındaki çuvalı alıp aslana yükledi. Birlikte köye dönmeye başladılar. Yolda Bayezid-i Bistami yaşlı kadına sordu:

— "Köye döndüğünde mutlaka sana soracaklar. Yolda kime rastladığını, bu işi kimin yaptığını merak edecekler. Ne cevap vereceksin?"

Yaşlı kadın, kızgın, Bayezid-i Bistami'ye baktı:

— "Söyleyeceğim," dedi. "Zalim ve riyakâr Bayezid-i Bistami'ye rastladım diyeceğim..."

Büyük veli çok şaşırıldı. O kadar yardım ettiği halde, nasıl böyle konuşabiliyordu?

Hiç mi iyilikten arılamıyordu? Bu ne biçim işti? Sordu:

— "İyi ama sana iyilik ettim. Neden zalim ve riyakâr Olduğumu düşünüyorsun, ne kusur işledim ki?"

— "Daha ne yapacaktın?" diye bağırdı yaşlı kadın. "Ormanlar kralı aslanı eşek niyetine kullandın. Bana kerametini gösterip riyakârlık yaptın. Bunlardan büyük kusur olur mu?"

Bayezid-i Bistami'nin hayatı boyunca aldığı en önemli ders bu oldu. Her fırsatta surdan tekrarları:

"O sert yüzlü, tok sözlü kadının dersi içimde kalmış bütün riya ve gösteriş hissini sildi, süpürdü. Ondandır Allah'a daha da yaklaştığımı hissettim. Kibirden, gösterişten uzak durdum. Riyaya düşmedim."

Kibir ve gösterişten uzak durmak, hayatta başarının da anahtarıdır.¹¹

¹¹ Ahmet Şahin "Dini Hikayeler" s:66

HAZRET-İ ÖMER İLE SARHOŞ ADAM

İslâm'ın ikinci halifesi Hazret-i Ömer, sabahlara kadar sokak sokak gezer, idaresini üzerine aldığı halkın huzur içinde istirahat edip etmediklerini araştırırdı. Yine böyle teftiş gecelerinden birindeydi. Medine sokaklarında sessizce gezerken ileride hiç beklemediği bir gürültü işitti. Merakla yaklaştı, dikkatle baktığında, bir sarhoşun gelip geçenlere münasebetsizce sözler söyleyip rahatsız ettiğini gördü. Resûlüllah'ın şehri Medine'de adam hem âyetin emrine karşı gelerek içki içmiş, hem de sarhoş halde sokağa çıkıp mes'ûliyetini üzerine aldığı mü'minleri rahatsız etmişti. Bu hâl, Allah'ın emrine açıkça isyandı. Allah'a isyan edenin hasmı ise Halife Ömer'di.

Bu sebeble meşhur gazabına yine bürünmüş. Öfkesini kullanmanın zamanı geldiğine inanmıştı. Elindeki kırbacını hızla kaldırıp sarhoşun başına yıldırım gibi indirmeyi düşünüyordu. Nitekim kamçısını havaya yukarı kaldırırken sarhoşun hakaretti sözlerine muhatap olmaya başladı.

Adam, şahsını hedef almış, *bizzat* kendisine hakarete bulunmuştu. Hızla havaya kalkan kamçı bu defa yavaşça yere indi, sarhoşun başında şaklamaktan vazgeçmiş oldu.

Şaşırarak sarhoş, sormadan edemedi:

— Sen kimsin ki, önce beni kırbaçlamak istedin, sonra da vazgeçtin?

Hazret-i Ömer cevap verdi: — Ben Allah'ın emirlerini tatbik etmekle vazifeli halife Ömer'im!

— Peki öyle ise neden kırbaçlamaktan vazgeçtin beni? Halifenin cevabı, fevkalâde düşündürücüydü:

— Ben önce Allah için kaldırmıştım kırbacımı. Tam o sırada sen şahsıma hakaretler savurdun. Birden nefsimin galeyana gelmesine, öfkelenmememe sebep oldun. Baktım ki Allah için kaldırdığım kırbacım, nefsim için inecek. Nefsime yaptığın hakaretinden dolayı seni kırbaçlamış olacağım.

Halife sözünü şöyle tamamladı:

— Halbuki ben, Allah için hiçbir şeyden gözümü kırpmam, ama nefsim için bir karıncayı dahi incitemem, bir kuşun bile benden korkup uçmasına razı olamam!

Bu cevaptan sonra ortalığı bir sessizlik almıştı. Müslümanların halifesi neticeyi şöyle bağladı: —Uzat elini, seni doğruca Kadı Şüreyh'e götürüyüm.

Durumunu ona anlat, adaletin hükmünü ondan gör. Bundan sonra seni ben cezalandıramam. Zira nefsimin hisse almasından korkarım!¹²

CİMRİ ZENGİNİN PİŞMANLIĞI

¹² Ahmet Şahin “Dini Hikayeler” s:83

Çocuklarına ekmek alacak parası kalmayan fakir baba, yakınlarındaki zengin komşusuna gider, durumunu anlatarak: — Ciddî sıkıntı içindeyim, bana yardım eder misiniz? der.

Yardım sözünü duyan zengin birden rahatsızlanmış gibi yüzünü buruşturup, çehresini ekşiterek:

— Sorma kardeşim, bugünlerde işler kesat gidiyor, fazla kâr edemiyorum, maalesef yardım edemeyeceğim, cevabını verir.

Çocukları aç bekleyen baba, çaresiz kalkıp gider. Bu defa tanıdığı bir fakir dostuna varır:

— Birader, senin durumunu da biliyorum, ama mecbur kaldığım için geldim, çocuklar bütün gün aç beklediler, bir tek ekmek alacak kadar olsun para bulamadım, der.

Kendisi de muhtaç olan bu fakir dost, hemen ayağa kalkar, öbür odaya gider, çekmecede bulunan parasını kavradığı gibi alıp getirir dostunun eline uzatır

— Aziz kardeşim, Allah kimseyi sıkıntı içine düşürmesin, ben çoluk çocuğun aç kalmasının ne demek olduğunu çok iyi bilirim, biz büyükler çöp tenekesinden de olsa ekmek bulur yeriz ama çocuklar bunu anlamazlar. Sen hemen evine git ve çocuklarına gereken ekmek ve katığı da yoldaki bakkaldan alıp, yavrularına ulaştır, der.

Sıkıntı içinde bunalmış olan baba eline geçen bu parayla dünyanın en zengin adamı olduğu hissine girerek hemen bakkala koşar, ekmek ve katık olarak da kucak dolusu yiyeceklerle eve gelir. Bekleyen çocuklar, babalarını bayram havasıyla karşılarlar. Karınlan doyunca da birer köşede uykuya dalarlar.

Çocukları seyrederken derin bir nefes alan baba da, sıkıntısını atmış olarak uykuya dalar.

Beri tarafta zengin adam, o gece uykusunda enteresan bir rüya görür. Rüyasında gökyüzünde herkesin hayranlıkla seyrettiği iki tane köşk görür. Yıldızlarla süslenmiş köşkün birinden diğerine uçan melekler, kanatlarında köşkün sakinlerini götürüp getirirler. Zengin sorar:

— Bu köşkü satın almak isterim, kimindir acaba? Cevap verirler:

— Bu köşkün ikisi de falan mahalledeki fakir adamındır. Sıkıntı içinde kalan bir baba kendisine gelmiş, çocuklarının karnını doyuracak kadar olsun bir yardımda bulunmasını istemiş. O da çekmecesindeki son parasını vermiş, hemen gidip çocuklarına yiyecek almasını te'min etmiş. Onun bu yardımı Allah'ın hoşuna gittiğinden dolayı bu iki Cennet köşkünü ona verdi.

Heyecanla uyanan zengin sabahı ipele çeker, hemen gidip yoksul adamı bulur ve teklifini yapar:

— Dün sana gelen yoksul babaya ne verdiysen iki mislini vereyim de o yardımı ben yapmış olayım olur mu?

Yoksul adam, cimri zenginin yüzüne dikkatle bakar ve şöyle cevap verir:

— Olmaz! Çünkü senin gördüğün rüyayı Allah bana da gösterdi. Ve iyi kalbli yoksul adam şunu da söyler:

— Hem senin vereceğin bu parayı alsam bile, sen o köşkü alamazsın.

— Neden? Sen aldın ya?

— Ben o yardımı yaparken sırf Allah rızası için yaptım. Sen ise bu parayı bana Allah için değil, rüyada gördüğün köşke sahip olmak için vereceksin. Anladın mı şimdi aradaki farkı?

— Keşke, der, böyle cimri zengin olacağıma, senin gibi iyi kalbli dindar, kanaatkar biri olsaydım da o köşklere ben sahip olsaydım.¹³

ALLAH İÇİN ZİYARETLE MENFAAT İÇİN ZİYARETİN FARKI

Âdem Aleyhisselâm yeryüzüne indiğinde, her tarafta vahşî hayvanlar dolaşıyordu. Özellikle köpekler, hayli korkunç ve cesurdular. Âdem Aleyhisselâm'ı görünce, diğer hayvanlarla birlikte onlar da hücumla geçtiler. Ancak Hazret-i Âdem köpeğin birinin başından tutup okşayınca, bu iltifata sevinen köpek, hemen yüzünü hücumla geçmiş diğer mahlûklara çevirerek karşı koymaya başladı. Böylece köpek cinsi ehîleşmiş, Allah'ın yeryüzüne indirdiği insan nesline hizmetkâr olmuş oldu.

Bu sırada Âdem Aleyhisselâm'a geyikler de yaklaştılar. Ancak onlar öteki hayvanlar gibi hücum ve korkutmak kasdıyla gelmemişlerdi.

Hazret-i Âdem bu masum hâllerini görünce onları çok sevdi, hayır duada bulundu. Hazret-i Âdem'den ayrıldıklarında vücutlarında misk gibi bir koku hâsıl olmuştu. Geyikler buna çok sevindiler.

Onlardaki bu kokuyu hisseden diğer hayvanlar sordu

— Sizde böyle güzel bir koku yoktu, nereden aldınız bunu?

Geyikler cevap verdiler:

— Bizler yeryüzüne inmiş olan bir mübarek insanı, Allah'ın bir peygamberini ziyaret ettik. Onu ziyaretimiz sebebiyle böyle güzel kokuya sahip olduk.

Diğer hayvanlar da hemen karar verdiler.

— öyle ise biz de ziyarete gidelim.

Koşarak Âdem Aleyhisselâm'ı ziyarete gittiler. Ancak dönüşlerinde dikkat ettiler. Kendilerinde geyiklerdeki gibi güzel bir misk kokusu meydana gelmemişti. Gidip geyiklere sordular

¹³ Ahmet Şahin “Dini Hikayeler” s:117

— Biz de ziyaret ettik, ama sizin gibi misk kokusu elde edemedik.

Geyikler şöyle cevap verdiler:

— Elbette sizde böyle koku olmaz. Çünkü biz sırf bir peygamberi ziyaret etmek için gittik. Siz ise, misk kokusu elde etmek için gittiniz. Sizin niyetinizle bizim niyetimiz arasında fark vardır.¹⁴

YUSUF'UN HİKAYESİ

"Rüya-yı sadıktı, hiss-i kablelvukuun fazla inkişafıdır. Hiss-i kablelvuku ise, herkeste cûz'i-küllü vardır. Hatta hayvanlarda dahi vardır. Ehl-i dalalet ve ebl-i felsefe, o gayr-ı meşhur hislere; -hata ederek- ahmakçasına 'sevk-i tabîi' diyorlar. Haşa, sevk-i tabîi değil, belki bir nevi ilham-ı fitrî olarak insan ile hayvanı kader-i ilahî sevkedyör." (Bediüzzaman)

Kanallarında kuğuların, martıların ve ördeklerin gezindiği, güvercinlerin bu gezintiye kıyılarından eşlik ettiği, yemyeşil meralarında mübarek hayvanların teşbih ederek dolaştıkları bir köy kadar şirin küçük bir ülke olan Hollanda'da Müslüman olmuş bir Hollandalı ile tanıştık.

Yeşil gözleri, beyaz teni ve kumral saçlarıyla tipik bir Hollandalıyı, pırıl pırıl bir çehreyle görmek pek alışılmış bir şey değildir. Bir arkadaşın evindeki sohbette karşılaştığımız bu "milyonda bir" talihliyle konuşmaya başladık;

- isminiz?

- Yusuf.

- Maşaallah... Peki, niçin bu ismi tercih ettiniz?

- Yusuf Aleyhisselâm'ı kuyuya atmışlar. Annem babam da beni 15 yaşında sokağa attı.

Bir anne ve babanın hayatlarını daha iyi yaşamak için evlatlarına tekme yapıştırmalarını biz istesek de anlayamayız. Ama o böyle şeylerle çok karşılaştığını ima edercesine, dudağında acı bir tebessüm, bir tekme işareti yaparak anlatıyordu nasıl evden atıldığını.

- Peki ya sonra?

- Sonra ben çok kötü işlere girdim, hapishaneye düştüm, Allah'a dua ediyordum, "Allah'ım ne olur kurtar beni, hangi din güzelse onu seçtir bana" diye. Havasının soğuk, binalarının soğuk, insanların soğuk olduğu bu ülkede böyle bir manzarayla karşılaşmak, sarp yamaçlarda tek tuk biten çiçeklerle karşılaşmak kadar hayret vericiydi. Hapisten çıktıktan sonra dinleri araştırmaya başladım.

Bir gün Müslümanların daveti üzerine gittiğim bir sohbette masanın üzerinde Kur'ân'ı gördüm. Kur'an adetâ konuşuyor, "Oku, oku beni" diyor, bir mıknatıs gibi beni kendisine

¹⁴ Ahmet Şahin "Dini Hikayeler" s:139

çekiyordu. Daha sonra aldığım Kur'an mealini okudukça gözüm gönlüm açıldı ve hidayet bana nasip oldu.

Yusuf Müslüman olduktan sonra islâm'ı yaşamak için çok gayret sarf etmiş; fakat maalesef etrafındaki eski kötü arkadaşları onun peşini bırakmamışlar. Yalnız kalan Yusuf eski günahlara meyleder gibi olmuş, içine tekrar düştüğü zulmetlerden nasıl bir ikazla çıkarıldığını Yusuf şöyle anlattı:

- Tekrar günah işlemeye başladığım zaman kendimi ateşin içine düşmüş gibi hissettim. Sanki vücudum yanıyordu. Garip şeyler duymaya başlamıştım: "tnneke fi zulümât" (Sen karanlıklardasın) sesi kulaklarımda yankılanıyordu. Ne zaman gözüm harama kayışa "Innallahe semîan hasıra" (Allah herşeyi işiten ve görendir,) sesini duyuyordum.

Bundan sonra Yusuf bu çevreyi terk etmesi gerektiğine karar verir.

Bu arada bir gün, terasa bıraktığı motosikletinin üzerine komşusunun çocuğu çıkar, çocuk düşer ve ayağını incitir, Yusuf ise evde her şeyden habersiz, yeni sünnet olmuş, yalnız başına kalmaktadır:

- Birden yine bir ses işittim: "Yusuf, kalk Allah'a dua et, seni öldürmeye geliyorlar/¹ Ben de dua ettim: "Allah'ım, şu şu arkadaşları benim evime gönder" dedim.

Psikolojik rahatsızlıkları olan komşusu, birkaç kişiyi yanına alıp elinde bir zincirle kapıya dayanmış. Tam o sırada isim isim saydığı o arkadaşları gelmiş, kendisini kurtarmışlar.

Yusuf, hayatının düzene girmesi için Müslüman birisiyle evlenmesi gerektiğini düşünmüş. O sıralarda evliliğiyle alâkalı üç rüya görmüş. Birincisinde bir arkadaşıyla birlikte uçakla Türkiye'ye gidiyorlar, ikincisinde hanımının evini, kendisini

ve isminin Fatma veya Fadime olduğunu, üçüncüsünde ise hanımıyla babası arasında bir tartışmayı görüyor.

Aradan bir müddet geçtikten sonra bir Türk arkadaşı, evlilik hususunda kendisine yardımcı olmak istediğini söylüyor ve birlikte uçakla Türkiye'ye gidiyorlar, Konya'da birkaç kişiyle görüşüyor, fakat Yusuf rüyasındaki evi ve hanımını bulamıyor. Daha sonra bir köyden bir ailenin kızıyla görüştürmeye karar veriyorlar. Yusuf arabayla köye geliyor ve daha arabadan inmeden kızın ismini soruyor. Fatma olduğunu, bazen de Fadime diye hitap ettiklerini öğrenince sevincinden "Allahu Ekber!" deyip sıçırıyor.

Evde, müstakbel gelinin ikram ettiği kahveyi içerken çok utandığını, buram buram terlediğini söyledi. Eski hayatını düşününce, onu değiştiren dinamiklerin ne kadar sağlam olduğunu bir kez daha tasdik ettik.

Evlilikten sonra gördüğü rüyalardan hanımına da bahsetmiş. Hatta babasıyla aralarında geçen tartışmayı bile cümle cürnle nakletmiş. Hanımı da: "Sen nereden biliyorsun bunları" diye

şaşkınlığını ifade etmiş. Kaderin garip bir cilvesi olarak kendisi de hep Avrupalı bir Müslüman'la evlenmek için dua edermiş.

Yusuf başından geçen bir hâdiseyi daha anlattı: - Bir gün Almanya'daki bir arkadaşımı çok özledim, Fakat bende adresi yoktu. Yine de Almanya'ya gittim. Bir taksiye bindim ve taksiciye beni herhangi bir camiye götürmesini söyledim. Caminin önünde inip kaldırımda yürürken arkamdan bir ses işittim: "Yusuf, ne arıyorsun burada?" Arkadaşım bana sesleniyordu. Bu tür garip hâdiselerden ve daha önceleri duyduğu seslerden oldukça etkilenmiş olmalı ki, bir ara doktoruna bunların sebebini sormuş. Doktor, halüsinasyon deyip geçiştirmiş. Bize de sebebini sordu: "Samimiyet ve ihlas" dedik.

Samimiyetle çevresine de oldukça tesir etmiş. Bir gün bir Türk arkadaşına: "Sen cuma Müslümanısın" demiş. Arkadaşı böyle bir şeyi, sonradan Müslüman olmuş birinden işitince vurulmuşa dönmüş. Aradan çok geçmeden o da beş vakit namaz kılmaya başlamış.

Bir gece rüyasında şeytanı görmüş, şöyle anlattı rüyasını:

- Elinde süslü süslü yüzükler vardı, insanlar sıraya girmiş elini öpüyordu. Ama ben öpmedim, Yusuf, dünyanın sūrî ve fânî güzelliklerinin insanı tatmin edemeyeceğini idrak etmiş. Şimdi dünyaya değil, Allah'a teslim olmuş kardeşlerini hararetle kucaklıyor.

Hayatın geçmiş ve gelecek aynaları arasındaki yansımaları kaderi cilveler halinde ruhunda tezahür etmiş, ilkokula giderken Arapça harfleriyle "Allah", "Allah" yazdığını şimdilerde fark ettiğini söyledi.¹⁵

İYİLİKLERİN DUYULMASI

İmam Nevevî diyor ki:

- Bir kimse yaptığı kötülüğü başkası duyduğu zaman üzüldüğü gibi, yaptığı iyi şeyler duyulduğunda da üzüntü duyarsa, bu onun ihlasının alâmetidir. Çünkü, nefsin ondan lezzet alması riya'ya işarettir. Bazen riya, birçok günahattan daha tehlikelidir.

Enfes bir ihlas mihengi... Methedilmekten, güzelliğinin duyulmasından rahatsız olmak... Sırf Onun için yapmanın işareti... Halkı düşünerek yapılan her şey riya...

Müthiş bir duruluk ve tam doğruluk... Kalbin başka istikametlerine izin yok.¹⁶

İHLASI ARAMAK

¹⁵ Hadiselerin İbretli Dili, s:166

¹⁶ Mesel Ufku, s:136

Ebu Said Harraz Hazretleri, bir gün müridlerinden birisine ihlastan bahsetti. Müridi kalbini yokladı, şeyhinin anlattığı samimiyeti kalbinde bulamadı. O günden sonra da artık gidip gelmez oldu. Ebu Said, bir gün onu çağırıp sordu;

- Artık yanımıza niye gelmiyorsun?

- Yaptığım şeylerde ihlas bulamadım. Bu yüzden terk ettim. Ebu Said, onu söyle ikaz etti:

- Ben sana ameli terk et demedim. Amelinde ihlası ara dedim. Sen hizmetine devam et, ihlası onun içinde ara.

Şeytanın bir hilesi de insanlara önlerinden, hayır adına yaklaşıyor gibi musallat olmaktır. En kötü ihlassızlık hizmet etmemektir. Tam ihlas, hizmetin içinde aranır.

Belki, "*Bize düşmez, bizi aşar...*" diye düşünüp, "*ihlas, ihlassızlık*" demeden ve onu bile aramadan, sadece hizmet etmeye kilitlenmek en büyük samimiyettir.

Ne ermek, ne olmak, ne paye... Sadece vefa ve vazife...¹⁷

ÇAKIL TAŞLARI

Ebü'l-Leys Semerkandî Hazretleri anlatıyor: "*Allah rızasından başka maksatlar için ibadet edenlerin hali, kesesine çakıl taşı doldurup çarşıya çıkan adama benzer, insanlar uzaktan kesesini dolu görünce, 'Ne zengin adam' derler. Hakkında böyle söylenmesinden başka ona hiçbir fayda gelmez. Çarşıdan bir şey almak istese, kesesindeki çakıl taşlarına kimse bir şey vermez.*"

Samimiyetsiz adamın kazancı, sırtında faydasız bir yük, insanlar katında tesirsiz ve geçersiz riyakârlık, ötede işe azaptır.¹⁸

SANILANDAN DAHA İYİ

Kötülükler içerisinde yolunu yitiren birisi Allah'ın lütfu ile hidayete erdi. Bir şeyhe bağlandı. Artık bütünüyle değişmiş, bin tövbeler etmişti. Başkalarının kusurunu araştıran bazı boşboğazlar:

-Ona İnanmayın, kendisini iyi göstermeye çalışıyor, biz onu biliriz, değişmedi, dediler.

Zavallı adam hakkındaki dedikodulara çok üzülmüyordu. Bir gün dayanamadı ve gidip şeyhine şikâyet etti. Şeyhi çok duygulandı, ağladı. Adam şeyhinin hâline bir anlam verememişti. Şeyhinin sözleri ile kendine geldi:

-Ne mutlu sana, diyordu, sanılandan daha iyi bir insansın.

¹⁷ Mesel Ufku, s:137

¹⁸ Mesel Ufku, s:137

*"İyi olduğun halde insanların seni kötü bilmesi, gerçekte kötü olup, iyi bilinmekten daha iyidir."*¹⁹

ALLAH RIZASI İÇİN YARIM EKMEK VERMEDİ

Ebu Bekir Şibli, dördüncü asır zahidlerindedir. Tasavvufla fıkı birleştiren eşsiz bir maneviyat büyüğüdür. Bağdat'lı fırıncı ününü duyduğu İmam-ı Şibli'ye hayrandır. O'nu bir defa olsun görmeyi çok arzu etmek-

Ancak, işini bırakıp da ayağına gidemez, fırının tezgâhından ayrılmayı göze alamaz. Ne var ki ağzı kalabalıktır. Hayranları Şibli den söz edince, O da feryad eder:

— Ah, O büyük zatı bir görsem!

Büyükler hep böyledirler. Çok arzu edilirler. Ancak kendileri pek görünmek istemezler. Çünkü görmek isteyenler, hayallerinde bir büyük tasavvur ederler. O büyüğün hayranıdırlar. Halbuki gerçek büyük, onların hayallerindeki gibi müşekkel ve mükemmel görünüşte değildir. Bu yüzden büyükler görünmeyi arzu etmezler, hayallerdeki müşekkel ve mükemmelin yıkılmasını istemezler...

Nitekim bir gün fırıncının tezgâhı önünde ak sakallı bir ihtiyar görünür. Kılık kıyafeti pek cazip olmayan zavallı adam elini uzatır:

— Allah rızası için yarım ekmek!..

Fırıncı hışımla karışık perişan adama:

— Çekil oradan be! Bıktık sizden. Öğrenmişsiniz bir Allah rızası., gelip geçip onu söylüyorsunuz? İsteddiğiniz adam verecek durumda mı değil mi, onu hiç düşünmüyorsunuz.

İhtiyar bu çıkıştan suspus olup hemen çekilir. Bağdat'ın dışına doğru yoluna devam eder. Arkadan gelenler fırıncıyı uyarırlar:

— Ne yaptın sen? Çıkıştığın bu ihtiyar, hayranı olduğun Şibli Hazretleriydi.

— Şu perişan giyimli adam mı?

— Evet.

Şaşkına dönen fırıncı, koşar, yolda arkasından eriştiği Şibli Hazretleri'nin elini öper, yalvarmaya başlar:

— Beni affet!

¹⁹ Mesel Denizi, s:139

Allah rızası için yarım ekmeği vermeyen hayranına gereken dersi verme zamanı geldiğini düşünen Şibli, teklifini şöyle yapar:

— Seni affederim ama, Bağdat Meydanında yüz altınlık bir ziyafet verirsen.

— Hay hay, başım üstüne. Yüz altının kıymeti mi olur Senin için.

Hemen bahsedilen yerde herkesin katılacağı büyük bir ziyafet hazırlanır. Herkes iştirak eder.

Sofradan çekilenler Hazret-i Şibli'den nasihat beklemeye başlarlar. Biri, bu isteği duyurur:

— Cemaat, cennet, cehennemden bahseden bir nasihat istemekteler. Lütfen bizleri irşad buyurun. Hem müjdeleyin, hem korkutun.

Şöyle cevap verir Şibli Hazretleri:

— Cennetlikleri bilmiyorum kimlerdir. Ama cehennemlikleri sorarsanız, hemen haber verebilirim.

Cemaat birbirlerine bakışırlar. İçlerinden biri atılır:

— Buyurun efendim, cennetlikleri anlatmıyorsanız, hiç olmazsa cehennemlikleri anlatın.

— Cehennemlik bir adam görmek istiyorsanız size ziyafet veren bu fırıncıya bakın!

Ortalıkta bir sessizlik... Hemen herkes, şaşkın. Şaşmayan sadece Şibli.

Şöyle açıklar durumu:

— Bu fırıncı, Allah rızası için yarım ekmeği vermedi, ama Şibli için yüz altınlık ziyafetten kaçınmadı. Bu nasıl ihlas, nasıl dindarlık, siz izah edin durumu?

Toplulukta bir sessizlik ve tefekkür. Az sonra kulaktan kulağa fısıldaşmalar:

— **Şibli Hazretleri hepimize büyük bir ders verdi, ikaz olup ibret almamız lâzımdır bundan...**

Sahi bir çoğumuz böyle miyiz yoksa?..

— Allah rızası için yarım ekmeği vermeyiz, ama dostları memnun etmek için büyük çapta masrafları göze almaktan çekinmez miyiz? Ne dersiniz?²⁰

HZ. ÖMER'İN TEKRARLATTIĞI NAMAZ

Bedevinin biri mescidde acele ile öyle bir namaz kılar ki, durumu seyreden halife Hazret-i Ömer ikaz etmek zorunda kalır.

²⁰ Ahmed Şahin “Olaylar Konuşuyor” s:55

— **Ey Allah'ın kulu, bu nasıl namaz böyle? Tavuğun yem yediği gibi. İyisi mi, sen şu namazını yeniden kıl!**

Adam tutar yeniden kılar. Ama nasıl lalar? Acelesiz, tadil-i erkana riayet ederek.

Durumu seyreden Halife, namazdan sonra sorar:

— **Sen söyle şimdi, hangi namazın daha güzel oldu?**

Adam cevap verir:

— İlk namazım daha güzeldi?

— Niçin?

— Çünkü, der, onu sadece Allah rızası için kılmıştım, bu ikincisini senin nezaretinde, senin rızan için kılmış oldum da ondan!

Bu sözün gerçekten payı vardır. İnsan sadece Allah nzasını esas maksad yapmalı, çevresinde şunun bunun görmesini, beğenmesini asla hatırına bile getirmemeli. Farzına, vacibine, sünnetine dikkat etmelidir.

Bununla beraber, farzlarda riya olmaz hükmü kesindir. Nerede olursa olsun namazınızı kılın, riya korkusunu hatırınıza bile getirmeyin. İnsanların oldukça derin gaflete daldıkları şu devirde hemen her yerde çekinmeden ibadetler eda edilmeli, görenlerin vicdan muhasebesine de vesile olmalıdır. Bu halinizle siz Rabbınızın rızasını düşünürsünüz, onlar da vicdanlarının sesini dinlerler.²¹

SOMUNCU BABANIN EŞEĞİ

Yıldırım Bâyezid'in Şeyhü'l-İslâm'ı olan Molla Fenâri, bir gün o devrin gönül sultanı (Hamidüddin-i Aksarayî)'yi ziyaret eder. Ellerini öpüp, dualarını aldıktan sonra bu zâta bir kese dolusu altın hediye etmek ister.

Somuncu Baba diye bilinen bu zât, hediyeyi almak istemez.

- Hizmetimin karşılığını, Allah'dan sadece âhirette istiyorum; dünyada kulların verecekleri ücret, benim için haramdır, der.

Ancak Molla Fenâri'nin ısrarları üzerine, onun uzattığı kesenin içinden bir altın alarak, bununla halkı ırşad için bindiği eşeğine saman ve arpa alınmasını ister.

Büyük âlim Molla Fenâri dinî makamlarda bulunanların aldıkları ücretin helâl olduğunu, bugünün hayat şartlarının bunu zarurî kıldığını söylemektedir. Buna karşılık, din hizmetlerinin ücretsiz, menfaatsiz olarak yapılmasını savunan Hanüdüddin-i Aksarayî:

²¹ Ahmed Şahin “Olaylar Konuşuyor” s:78

- Size bir şey söylemiyorum. Şeyhü'l-İslâmlık makamında aldığınız ücret size helâl olabilir. Fakat ben, sahabe mesleğini yaşamak istiyorum. Bu sebeple, din hizmeti karşılığında sizin aldığınız para size helâl olsa bile, bana haramdır. İsterseniz gidiniz, bana verdiğiniz parayla alınan arpa ile saman önüne dökülen eşeğime bakınız, der.

Derhal ahıra girerler. Somuncu Babanın, köylüleri irşad için bindiği eşeğinin önüne konan arpayla samana bakarlar. Bir de ne görsünler:

Molla Fenâri'nin verdiği paralarla alınan arpa ile samanı, evvelâ iyice komayıp, sonra da ayaklarıyla dağıtan eşek; bir tane bile yememiştir. Üstelik hepsinin üzerine işeyerek bir kenara çekilmiş, bön bön etrafına bakıp durmaktadır.

Hamidüddin-i Aksarayî sözlerine devam eder:

- İşte görüyorsunuz ya, hizmetime karşılık verilen ücreti, eşeğim bile yemiyor!..²²

ÖMER BİN ABDÜLAZİZ'İN İHLAS VE SAMİMİYETİ

Candır, ruhtur, hayattır, esastır, kuvvettir, nokta-i istinadadır; yolların en kısası, duaların en makbulü, sırların en mahremidir İhlas. O maksadları hasıl eden bir keramet cümbüşü, o insanı insan eden his ve duyguların en ulvisi ve o, yaradılışa gaye olan kulluğun en safisi ve en nezihidir.

Düşmanıdır kinin, nefretin, rıyanın, bencilliğin, kendini beğenme ve büyük görmenin, tabasbusun, tekellüfün, gösterişin, sathiliğin, sıgılığın, sahteliğin, öze inemeyip kısırda kalmanın, tembelliğin, ataletin, miskinliğin, hem de huzurda yüzü başkasına çevirmenin, tebessümde ağız gizlemenin, şirkin her çeşidinin, iki yüzlülüğün, nifakın ve amelleri felceden her türlü arzu, istek ve kaprislerin ezeli düşmanıdır: bunlar ve o, zıdların en acımasızıdır. Bir arada olamaz, aynı çatı altında bulunamazlar. Hele aynı kalpte asla barınamazlar.

Zillet ve iftikarın yoldaşısıdır. Rızayı kendine mesken edinmiştir. Rıza ki, tek gayedir, biricik hedeftir. "Esmâ", iksir gibi huzmelerini oradan gönderir. Bu huzmeler benliği eritir, tüketir, bitirir ve insanı güneşe komşu bir sızıntı ve reşha haline getirir. Zühre başına toprak saçsın, şebnem bir fırtına ile kanatlansın ve kendini çağlayanlara salsın! Buzun (yani benliğin) rengi de en az kendisi kadar donuk ve soğuktur. Zaten renk ve kokular her zaman oynak ve aldattıcıdır. İnsan reşha olmadan aldanmaktan kurtulamıyacaktır.

İhlası yakalayamayan hassalar şaşkındır, mecalsizdir; gözler fersiz ve dizler dermansızdır. Onsuz olunan her yer ıssız ve onsuz yapılan herşey manasızdır. Halbuki o, zatında bir güç ve kuvvettir. Ona sarılan batıl dahi olsa güçlenir, kuvvetlenir. Eğer hak onunla bütünleşirse Cibril elinde bir kamçı kesilir. Önünde durmak mümkün değildir. Sayıların arasına giren ve salîbe benzeyen "artı" işaretleri birer ihtilaf kancası.. Geometrik büyümenin kanatları kırık. Biz, üç tane biri

²² Mehmet Dikmen "Esrarengiz Olaylar" s:120

yanyana getirip yüzonbir yapan cazibeden bahsediyoruz. Onun yanında hendesi ölçülerin lafı mı olur! Onu anlatayım diyen hatip ebkem kesilir, edip kalemini kırar ve idraki, idrak edemeyişte aramaya koyulur. İş zor. Dibi arsa dayalı bir derinliği bulma cehti. Yanağında ebediyet busesi olmayan sezışler, doğduğu gün ölmeye de başlayan bir fânilik hengamesi içinde onu ne kadar anlayabilir ki! "Hiç" lügatta yer alan bir kelime ise şayet, onu kullanma yeri burası olmalıdır.

Onunla beraber doğma, nebilere verilen paye. Onu elde etme ve ömrü onunla tüketme veliye en büyük hedef ve gaye. Sıradan insanlar içinse ona varma müşkül; fakat mümkün. Ancak bazı prensiplerle..

Tercihle re'yi hep kendinden başkasına kullanma. Şerefte, makamda, teveccüh-ü nâsda; nefse ağır gelse de maddi menfaatların topunda bu prensip ve düsturdan zerrece taviz vermem. Sevap yarışında, insanlara bir hakikati anlatma arzusunda bite..

Dostluğu esas edinme, Ayrı cesedlerde yasayan tek ruh haline gelme. Onu darbeleyen cürümlerden kaçınma. Tenkid ve rekabetin kol gezdiği zemine girmeme. Gıptayı tahrik edici küçüklüklere düşmeme. Hased kovanına çomak sokmama.

Kabullenme değil; dosta ait fazilet ve meziyetlerle iftihar etme, sevinme ve onun namına, ona bu fazilet ve meziyetleri bahşeden Allah'a karşı şükür secdesine kapanma; dostun kalp atışlarını kendi nabzında duyma ve gönlü ona ebedi mahbes kılma..

"Haliliye" mesleğine tam uygun meşrep "hillet". O ise "en yakın dost, en fedakâr arkadaş, en güzel takdîr edici yoldaş ve en civanmert arkadaş" demek. Ve işte prensiplerden biri: Davranışları bu tarife göre motiflendirmek..

Ölümü, hafızanın sâdik bendesi yapma, onu hafızadan ve hatırdan hiç çıkarmama. Lezzetleri onunla bulama ve fecr-i kâzibin ışıklarına kanmama. Dünya ebedi değildir ki, tûl-i emel doğru olsun. Hem kalıcı değil ki, bir nizaa değsin. İşte bunun müşahhas misali:

Abdülaziz b. Velid, amcası Süleyman'ın vefatında hazır değildi. Onun vefat haberini alır almaz yanındakilerden biat aldı ve hilafet merkezine doğru harekete geçti. Ancak yolda halkın Ömer b. Abdülaziz'e biat ettiğini duydu. O, Ömer'i herşeyi ile kabullenen birisiydi. Süleyman'ın bir başkasını değil de Ömer b. Abdülaziz'i veliahd tayin etmesine en çok sevinenlerden biri de o oldu. Hemen Halifenin yanına gitti ve biat etti. Ardından da "Senin halife olduğundan haberim yoktu. Müminlerin mal ve canlarını emniyete almak için böyle bir yola tevessül etmiştim" diyerek özür diledi. Ömer b. Abdülaziz ise bir ihlas ve samimiyet âbidesi olarak ona şu cevabı verdi: "Allah'a yemin ederim, sen ümmetin biatını alıp hilafete geçseydin, buna çok sevinir ve gider evime kapanırdım. Hiçbir zaman da sana karşı herhangi bir direnişte bulunmazdım.."

O ihlas ve samimiyeti hayatının her anında başında bir salahat tacı olarak taşıdı. En küçük davranış ve hareketlerinde dahi zerre kadar ihlastan ayrılmadı.

Sohbet ediyordu. O konuşurken orada bulunanlardan birinin ağladığını gördü. Hemen sustu. Mecliste Meymun b. Mihran da vardı. Halifeye: "Konuşsaydın. Belki dinleyenlere senin nasihatın faydalı olur" deyince, Ömer b. Abdülaziz "Kelam fitnedir. Hâl. daima kaiden (sözden) evlâdır." cevabını verdi.

Ömer b. Abdülaziz'de ihlas böyle bir zirvedeydi..

İHLASI ARAMAK

Ebu Said Harraz Hazretleri, bir gün müridlerinden birisine ihlastan bahsetti. Müridi kalbini yokladı, şeyhinin anlattığı samimiyeti kalbinde bulamadı. O günden sonra da artık gidip gelmez oldu. Ebu Said, bir gün onu çağırıp sordu;

- Artık yanımıza niye gelmiyorsun?

- Yaptığım şeylerde ihlas bulamadım. Bu yüzden terk ettim. Ebu Said, onu söyle ikaz etti:

- Ben sana ameli terk et demedim. Amelinde ihlası ara dedim. Sen hizmetine devam et, ihlası onun içinde ara.

Şeytanın bir hilesi de insanlara önlerinden, hayır adına yaklaşıyor gibi musallat olmaktır. En kötü ihlatsızlık hizmet etmemektir. Tam ihlas, hizmetin içinde aranır.

Belki, "*Bize düşmez, bizi aşar...*" diye düşünüp, "*ihlas, ihlatsızlık*" demeden ve onu bile aramadan, sadece hizmet etmeye kilitlenmek en büyük samimiyettir.

EK KAYNAK:

İHLAS RİSALESİ

***Vela tenezeu fetefşelu ve tezhebu rihukum (enfal 46)**

Allah'a ve resulüne itaat edin, sakın birbirinizle ihtilaf etmeyin sonra korkuya kapılıp zaafa düşersiniz, rüzgarınız (kuvvetiniz) gider, ayetin devamında; Birde tam manasıyla sabır edin. Çünkü Allah sabredenlerle beraberdir(innallaha maassabirin)

Bu ayet müminler arasında ihtilaf ve tefrikanın pek büyük zarar olduğunu ehli hakkın ittifakının ise tevfihi ilahinin yani Allah'ın muavvakiyet vermesinin başlıca vesilesi olduğunu bildirmektedir.

***Ve gumullahi ganitin (Bakara 238)**

Namazlara, hele salat-ı vuslaya dikkat edin ve kalkın huşu ile Allah'ın divanında durun.

Salat-ı vusta:Farklı görüşler vardır.Beş vakit namazdan her biri olma ihtimali vardır. Fakat çoğunluk ikindi namazı üzerinde durmaktadır. Zira ikinde namazı 5 vaktin tam ortasıdır.Gece ve gündüz meleklerin toplanma zamanıdır. Ayrıca günlük meşagalelerin en çok olduğu zamandır.

Ama Kuran müphem bırakmakta bütün namazlara dikkatle devamı teşvik etmektedir.

***Gadeflehamen zekkeha ve gad ha bemin desseha**

Nefsini günahlardan arındıran kurtuluşa ermiştir. Nefsini günahlara daldıranda hüsrana uğramıştır.

Azgınlığı yüzünden Semud halkı Peygamberlerinin bildirdiği hakikatleri nefislerine uyup yalan saydılar.

Peygamberleri kendilerine mucizevi olarak verilen Allah devesini ve onun su içme sırasını gözetin ona dokunmayın dedi. Fakat onlar o Peygamberlerini yoka sayıp deveyi kestiler. Allah'ta bu yaptıklarına onlara azap indirdi ve yerle bir etti.

***Vela teşteru bi ayeti semenen galila (Bakara 14)**

Benim ayetlerimi az bir dünya menfaati ile değiştirmeyin.

1.Dustur:İnananların kendi arasında ihtilafa düşmemesi.

İhtilafa düşmemek için şu 9 emir düstur edilmelidir:

a)Müspet hareket etmektir, yani kendi mesleğinin muhabbetiyle hareket etmek. Başka mesleklerin adaveti ve başkalarının tenkisi, onun fikrine ve ilmine müdahale etmesin, onlarla meşgul olmasın.

b)Belki daire-i İslâmiyet içinde, hangi meşrepte olursa olsun, medar-ı muhabbet ve uhuvvet ve ittifak olacak çok rabita-i vahdet bulunduğunu düşünüp ittifak etmek.

c)Ve haklı her meslek sahibinin, başkasının mesleğine ilişmemek cihetinde hakkı ise mesleğim haklıdır yada daha güzeldir diyebilir, veyahut güzel benim meşrebimdir diyemez.

d)Ve ehli hakla ittifak,tevfık-i ilahinin bir sebebi ve diyanetteki izzetin bir medarı olduğunu düşünmekle

e)Ehli dalaletin hücumu sırasında ehli hakkı mağlûp düşürmek için ittifak ile o dalaletin karşısına şahsı manevîyi çıkarıp hakikati muhafaza etmek

f)Hakkı batılın savletinde kurtarmak için

g)Nefsini ve enaniyetini

h)Ve yanlış düşündüğü izzetini

ı)Ve ehemmiyetsiz, rekabetkarane hissiyatını terk etmekle ihlas kazanılır

2.Dustur:Allah'a tam manasıyla yönelme ve namazları tastamam kılma

Namaz dinin direğidir. Nasıl insan kainatın küçük bir misalidir. Aynen onun gibi namazda ibadetin fihristidir. Onsuz kabir zindan, onsuz sırat kılıçtan keskindir. Onun sayesinde Rabbimize yaklaşıyoruz, Rabbin tahtına baş koruz. Ruhun gıdası kalbin ilacı namazdır.

O halde namazı tas tamam kılmamız gerekir.

3.Dustur:Allah'ın merhametini elde etmek için, günahlara baş kaldırıp, günahların hacaletini vicdanda duyma

Günahların hasıl ettiği üzüntüyü vicdanda duyma.

Hız. Şafi 55 yaşında vefat edeceği zaman ellerini açmış şöyle yalvarıyor: Kalbim kaskatı oldu ve yollar daraldı Allah'ım.

Günahlarım beni büyüttükçe büyüttü .Şu anda bakıyorum da Everest tepesi gibiyim. Ama senin affın benim günahlarımdan daha büyük diye inliyordu.

Evet gönül ızdırabı günahla dökerek merhameti celb eder.

4.Dustur:Allah'ın ayetlerini az bir dünya metayı ile değiştirmeyin. Yani o ayetleri hayatınıza tatbik etmek istediğinizde karşınıza dünya menfaatleri çıkmasın.

Sahabe efendilerimiz nazil olan her ayeti hayatlarında tatbik ediyorlardı. Örneğin içkinin yasaklandığı ayet geldiği zaman bazı sahabeler içki içiyordu ama ayeti duyunca döktiler ve bir daha içki içmediler. Evet bir sahabe anlayışı içinde Kur-an ı hayata tatbik etmek.

5.Dustur:Bu dünyada hedef ve gaye uhrevi hayatı kazanmaktır.

Sahabe efendilerimiz uhrevi hayatı kazanmak için dünyayı adeta yok saymış ve ahret için çalışmışlardır.

Sahabenin biri Efendimiz (s.a.v)bir hasırın üzerinde yatarken görüyor. Hasırın bütün şekilleri efendimizin(s.a.v) vücuduna çıkmış. Bunu görünce o sahabe ağlamaya başlıyor. Efendimiz bunun üzerine dünya onların ahrette bizim olsun istemezsiniz diye o sahabeyi teselli ediyor. Evet amaç ahret.

6.Dustur:Gayemizi yerine getirmede bize yardımcı olacak en büyük kuvvet Allah (c.c)'dir.

Uhutta, Bedirde, Yemende sahabenin karşısına kendilerinin 30-40 misli ordu ile çıkmıştı. Ama hiçbir zaman Allah (c.c)'tan ümitlerini kesmemişlerdi.

Rum kralı Heraklius 80 bin kişiyle Amr bin As'ın 5 bin kişilik ordusunun karşısına çıkmıştı. Ama hiçbir sahabe geri çekilmemişti. Allah'ta onlara yardım ederek Heraklius un ordusunu yerle bir etti.

7.Düstur:İki tarafta şefaathin Allah rızasıdır.

8.Düstur:Tek dayanak nokta O' dur.

:Üstat hazretleri "İman hem nurdur hem kuvvettir. Evet hakiki imanı elde eden adam kainata meydan okuyabilir" derken müminin tek dayanak noktasının O olduğunu açıkça ifade ediyor. Zaten kendisinde hayatında hiçbir zaman o kuvvetini kaybetmemiş ve karşısına kim çıkarsa çıksın kesinlikle geri adım atmamıştır.

9.Düstur:En makbul manevi dua ihlastır.

Hizmetimiz eğer bu gün bu seviyeye gelmişse, bunun en büyük nedeni, hizmet eden insanların ihlaslı olmaları yani Allah'ın rızasını kendilerine maksat yapmalarıdır.

10.Düstur:En kerametli maksada vesile ihlastır.

Adını bilmediğimiz büyük bir zat senelerce müritlerine irşat dersi verir. Ve hakikaten onlar irşat eder. Hem öyleki kalp gözleri bile açılır. Bir zaman gelir müritler şeyhlerinin ne olduğunu ve nerede bulunduğunu keşfen görürler.

"Şakiler arasında ve ateşte yanacaklardandır"Bunu böylesine gören müritler yavaş yavaş mürşitlerini terk eder giderler. Yalnız birisi ne olursa olsun ben bu makamı bu zatın eliyle elde ettim, der ve ondan ayrılmaz. Üstad bu talebesine sorar;

"Evladım, arkadaşların neden terk ettiler" Talebe cevap verir; "Efendim arkadaşlarım sizin şaki olduğunuzu, ehli cehennem olduğunuzu keşfen görmüşler, ondan ayrıldılar"der. Bunun üzerine O büyük zat "Ben kendimi tam kırk senedir orada görüyorum ama var mı hakkın kapısından başka bir kapı ki ona yüz süreyim" Bunun üzerine rahmet kapısı birden açılır ve o şaki yazısı Said ile değiştirilir.

11.Düstur:Eğer bir kişi Allah'ın rızasını kazanıp onu razı ederse o kişi den ve o kişinin düşünlerinden razı olmayanlarıda Allah ondan razı eder.

12.Düstur:Hizmetteki tek maksadımız rıza-ı ilahi olmalıdır

-Tarih koridoruna dönüp baktığımızda bu iki düsturun ehemmiyetini bizlere alelade gösteren çok hadiseler olduğunu görüyoruz. Bu düsturların ehemmiyetini gözler önüne seren ve insanın beyninde şimşekler çaktıran bu hadiselerden biri de şöyle;

Bir vakit imam-ı Ali Radıyallahü Anh bir kafiri yere atmış. Kılıcını çekip keseceği zaman; o kafir O'na tükürmüş. O kafiri bırakmış, kesmemiş. Kafir ona "Neden beni kesmedin?" diye sormuş. O'da "Seni Allah için kesecektim. Fakat bana tükürdün, hiddete geldim. Nefsimin hissesi karıştığı için ihlasım zedelendi. Onun için seni kesmedim." Kafir "Amacım seni beni çabuk kesmen için seni hiddete getirmektir. Madem dininiz bu derece safi ve halistir; o din haktır" dedi.

Evet bu vakadan da gördüğümüz gibi Hz. Ali yaptığı işi başka bir amaçla değil sadece Allah rızası için yaptığından ve Allah'ın rızasından başka bir şey düşünmediği için , Hz. Ali'nin ve dininin karşısındaki kafire Allah iman etmiştir. Hz. Ali den O razı olduğu için, düşmanını da ondan razı etmiştir

13.Düstur:Hayır işler yapanların önlerine çok engel çıkar.

Adam bir oğlu dünyaya geldiğinde çok sevinmişti. Adeta bayram yapıp, kurban kestirmişti. Yavrusunu yanından hiç ayırmıyor, incinmemesi için aşırı gayret gösteriyordu.

Çocuğunu en iyi şekilde yetiştirmek en büyük gayesi olmuştu."görsünler bakalım çocuk nasıl yetiştirilir"diyordu.

Adam bu gaye için çok çalışıyor, kitaplar okuyup, çalışmalar yapıyordu. Kendi yavrusunu "çağdaş" dedikleri sisteme uygun hale getirmeye çalışıyordu. İsteddiği yere harcama yapmasına, istedikleri ile arkadaşlık yapmasına, istediği filmleri seyretmesine izin veriyordu. Böylelikle baskı altında kalmadan kendi kişiliğini bulacaktı.

Adam dindar olmasına rağmen, aç kalmasın diye çocuğuna oruç tutturuyordu. Sabah namazına kalktığında, uykusuz kalmasın diye çocuğunu kaldırmıyordu. Yazın ise dinlensin diye Kur-an kurslarına göndermiyordu.

Yıllar geçmiş, adam ihtiyarlamış, çocuk fakülteyi bitirmişti. Her nedense ailesiyle ilişkisini kesip, izini kaybettirmişti. Adam uzun çabalar sonunda yetiştirdiği çocuğu bulmuş ve ziyaretine gitmişti.

Bir süre sonra gardiyan ziyaret saatinin bittiğini söyleyerek,

"Sizi tebrik ederim bey amca mahkumlar arasında oğlunuzdan daha terbiyelisini görmedim"der.

14.Düstur:Şeytanlara ihlas kuvvetiyle dayanmak sabretmek gerekir.

Hız. Eyyüb'ün hastalığa karşı dayanması, şeytanın vesveselerine aldırılmayarak sabretmesi, taki hastalık kalbine dokununcaya kadar, o onada sabretmekte, ama Allah'ı zikkredememekten koktuğu için şifa dilemektedir

15.Düştur:Enaniyetle hareket etmeyiniz.

Benlik ve enaniyet hem tebli eden hem de muhttab açısından hem hidayeti hemde onun bereketini engelleyici bir faktördür.Onun için mürşit ve mübelli bu zararlı duygudan sıyrılıp söyleyeceklerini mahviyet içinde söylemelidir. Onun bu mahviyetidir ki muhattabınıda bir bakıma peşin fikirlilikten ve inttan kurtarmış olur.

Aslında hiç kimsenin benlik ve enaniyete hakkı yoktur. Zira nice defalar görülmüştür ki tebliğedici akıl, mantık, belakat ve ferasetin her çeşidini kullanarak söylediği sözlerinde ve dilinde beyan ırmakları çatlatdığı anlarda hiç kimseye hiçbir şekilde tesir edemezken;kabz cenderesinde ve iki kelimeyi bir araya getirip konuşmadığı demlerde muazzam denebilecek çapta tesirli olmuş ve cenabı Hak onu bir kısım insanların hidayetine vesile kılmıştır.

16.Düştur:Amellerimizi nefsimizin isteğine göre değil Alah'ın isteğine göre yönlendirmeliyiz.

Nefsimizin savcısı olma yani kendi kusurlarımızı görme, başkalarının ise avukatı olma, yani onları müdafa etme mülahazası ile hareket ettiğimiz taktirde dış mihraklar içimize sızmaya, hasım güçlerde tahribe fırsat bulamayacak bulanık suda balık avlayamayacaklardır.

Ey nefis!

Sıyrıl hazan duygularından ve yeşillik ol,

Uçuşsun kuşlar, kuşçular çevrende

Bir su kaynağı ol, koşsun bütün bağıri yanıklar semtine,

Unlar gibi eri ve etrafına ışık saç, hem öyle bir saç ki, mehtabı temaşaya dalmış olanlar onu bırakıpta senin iklimini pervanesi olsunlar.

İnsanları tıpkı bir anne gibi öyle sıcak ve içten kucakla ki,

Hişmindan korkanlar bile tereddüt etmeden kendilerini senin kucağına atsınlar.

Allah'ın sana ihsan ettiklerini sende saç cömertçe etrafa; saç ki insanı insana, cennete ve Allah'a yaklaştıran en sırlı formül civan mertliktir. Bu formülü ruhuna mal edip kullanabilirsen meshebi kin, nefret,düşmanlık olan en kaba ruhlar bile bir gün mutlaka senin atmosferine girebilmek için kuyruklar oluşturup bekleyeceklerdir.

17.Düstur:Yaptığınız bütün işlerde amacınız Allah rızası olmalı.

Günlük hayatta yaptığımız işler Allah rızası için yapılmalıdır. Çünkü ameller niyetlere göre değerlendirilir.

18.Düstur:Allah'ın istediği yolda (yani kulluğumuzu eda ederken) hiçbir engele takılmamalıyız

Kulluğun sebebi Allah'ın emridir; neticesi, Cenab-ı Hakk'ın rızasıdır; meyve vesemesi ise rabbin ahirette verecekleridir. Kulluk bütün bir hayatı içine alır ve müminin bütün davranışlarında bir şuur ve izan olarak kendisini hissettirir.

Gelmiş geçmiş 124 bin enbiyadan öyleleri vardır ki, hiçbir ümmeti olmamıştır. Fakat bunlar doğru bildiklerinden yani ;Allah'ın emrettiği yolda ne durmuşlardır nede bu yoldan sapmışlardır.

19.Düstur:İhlas'ı kıracak sebeplerden, yılandan, akrepten çekindiğiniz gibi çekiniz (hubb-u cah'tan, enaniyetten, tamah, kibirden vb.)

“Kim yüzünü yerlere kadar indirirse, kim kendisini nefsi itibarıyla hor ve hakir görürse, Allah (c.c) onu yücelttikçe yüceltir. Kim burnunu büyütüp alemi küçük görürse vb. Allah'ta onu alçalttııkça alçaltır.

Minberden yükselen ses serisinde (7) A yüzünün son hutbesinde Hoca efendi muhbir-i sadık'tan ferman ediyor;

“İçinde caka yaptığı, çalım sattığı elbisesiyle, marurrane ve mütekebbirane gezen bir insan vardiki bir aralık kendini beyendi, büyük gördü Allah'da onu yerin dibine batırdı. İkbalini, idbare çevirdi.”kissası örnek verilebilir.

Bizlerinde ihlas'ı kırmamamız için kibirden, tamahtan vb. 'den yılandan ve çiyandan kaçır gibi kaçmamız gerekir. Çünkü bunlar insana sinsi ve sessiz yaklaşırlar ve yer edinirler.

20.Düstur:Nefs-i emareye itimat edilmez. Çünkü enaniyet ve nefs-i emanere bizleri aldatır.

19.lemada 3.nüktede hassas bir mesele geçmektedir.

Bir zaman Hz. Gavs-ı azam Şeyh Geylaninin terbiyesinde, nazdar (şımarık) ve ihtiyare bir hanımın bir tek evladı bulunuyormuş. Kadın kendi evladının bir parça kuru ekmeğe, buna karşı Hz. Gavs'ın kızarmış ekmeğe yediğini görünce sormuş:”Ya üstad ! Benim oğlum açlıktan ölüyor, sen tavuk yersin.”

Hz. Gavs tavuğa demiş “Kum laiznillah !”

O pişmiş tavuğun kemikleri toplanıp tavuk olarak yemek kabından dışarı fırlamış.

Hz. Gavs demiş:

“Ne vakit senin oğlunda nefsine hakim olur, lezzeti şükür için isterse o vakit oda yiyebilir.”

*Demek ki nefsine kulak verenlerle, vermeyenlerin farkı yukarıdaki örnekten anlaşılabilir.

21.Düstur:İhlas'ı kazanmak: bunu yapmanın bir yoluda “Dövene elsiz, sövene dilsiz ve gönül kıranada gönülsüz olmaktır.” Mesela Allah (c.c) Hz. Musa (a.s)!ya firavun hakkında “Ona yumuşak söz söyle, belki düşünür” diyor.

22.Düstur:İhlası muhafaza etmek ve manileri def etmektir.

Doğrulardan şaşılmamalı, sahip, sahip olunan değerleri korumalı, taviz verilmemelidir

23.Düstur:Allah'ın emirlerini yerine getirme.

Yolda karşılaştığımızda ezan okunuyordu;

-Gel seni camiye götüreyim dedim. Bu gün Cuma biliyorsun.

Daha önceki tekliflerimi reddettiği için;

-Sen de benim camiye gitmediğimi biliyorsun, dedi.

-Biliyorum ama sebebini de merak ediyorum, dedim.

-Ne bileyim olmuyor işte, diye karşılık verdi. Belki çevreninde tesiri var. Hem pantolonumun ütüsü bozulup dizleri aşınır diyede endişe ediyorum.

İster istemez gülerek;

-Herhalde şaka yapıyorsun, bunun için camii terk edilir mi hiç? Dedim.

-Ciddi söylüyorum, giyimime ve özellikle yeşile çok düşkün olduğumu bilirsin, dedi.

Gerçektende öyleydi. Giydiği birbirinden güzel elbiseyi mutlaka yeşilin bir başka tonundan seçer ve her zaman ütülü tutardı.

-Peki, hayatında hiç camiye gitmedin mi? Dedim.

-Çocukken dedemle birkaç kere gitmiştim, fakat artık gidebileceğimi sanmıyorum, dedi.

Söyledikleri beni son derece şaşırtmış ve bu konuyu açtığıma pişman etmişti. Daha sonra el sıkışıp ayrıldık.

Onunla konuştuğumuzdan 2 ay sonra camide olduğu haberini aldım. Hemen gittim. Bahçede namaz saflarının en önünde duruyordu ve üzerinde yine yeşiller vardı.

Yavaşça yanına yaklaştım ve kısık bir sesle;

-Hani camiye gelmeyecektin? Dedim.

Hiç sesini çıkarmadı çünkü yeşillere sarılmış musalla taşının üzerinde yatıyordu.

24.Düstur:Allah'ın yasaklarından kaçınin.

Soğuk bir kış gece eve dönerken, kaldırımın ortalık yerinde duran genç bira dama rastladım. Derin derin soluk alıyor ve düşmemek için elk.direğine tutunuyordu.

Bir vitrine bakıyormuş gibi yaparak göz ucuyla onu seyrettim. 35-40 yaşlarında olmalıydı. Ve üstü başıda bir sarhoştan beklenmeyecek kadar temizdi. Yanından geçenlerin bazılarını yükses sesle konuşarak içki içmenin kötülüğünden bahsediyor bazılarıda sadece alaylı gülüşlerle yetiniyordu. Yolun boşalmasını kolladıktan sonra yavaşça yanına sokularak iyimisin diye sordum ,bir ihtiyacın varmı. Zorlukla aralayabildiği dudaklarından tek bir kelime çıktı."hastayım". Düşmemesi için bir kolumu beline dolayarak taksi beklemeye koyuldum. Akşam vaktinde kesilen kar yağışı tekrar başlamıştı. Gece yarısını geçtiğimiz için araba bulmakta ümidi kestiğim sırada yanımda bir taksi duruverdi. Hastamızı arka koltuğa yatırarak hastahananın yolunu tuttuk. Vesperum bitene kadar bekledik. Hasta kendine geldikten sonra arabaya bindirip evine götürdük.

Hastanın eşi onun sık sık şeker komasına girdiğini bildiğinden paniğe kapılmış ve 6 yaşındaki çocuğunu alıp sokağa fırlamıştı. Bizi görünce yanıma gelerek kocasıyla büyük bir sevinçle kucaklaştılar. Saatler süren yorgunluğumuz bir anda kaybolmuştu. Bize nasıl teşekkür edeceğini şaşırın o ailenin mutluluğu karşısında gözlerimiz dolu dolu olmuştu. Ellerimize sarılarak bizi uğurladıklarında şöföre borcumun ne kadar olduğunu sordum.borçlu değil alacaklısın dostum dedi. Böyle bir iyiliğe benide ortak etmekle borcunu zaten ödemiştin ama belki 20yılısr ağlamayı unutan bir adama bu güzel duyguyu hatırlattığın için alacaklı duruma düştün. O mert adamla kucaklaşıp helalleşirken artık gecenin ayazını duymuyor evime yürüyerek gitmek istiyordum.

25.Düstur :Fani olan dünya hayatını baki olan ahiret hayatına tercih etmeyi

Çocukluğumdan beri dar mekanlarda sıkılır ve bu tür yerlerden fergat edercesine uzaklaşrdım.İleri yaşlarda bunun bir hastalık olduğunu anlamış fakat kurtulamamıştım.Oysaki dar mekanlara ister istemez

girecektim.

Beni bir tabuta koymuşlardı ama her nasılsa gözlerim kapalı olmasına rağmen onları görebiliyordum.

-genç yaşta öldü zavalı halbuki yapacak birçok işi vardı.

gercektende birçok işim yarım kalmıştı.Evin taksitini ödeyememiş çocuğuma bisiklet alamamış v.b

Bunları düşünürken biğr sesle irkildim .Geçtiartık geçti diyordu. Halbuki nekadarda güzel araba kullanıyordum.

Olup bitenleri hatırlamaya çalışırken dostlarımın tabutun ön kapağını kapatmaya başladıklarını fark ettim.Avazım çıktığı kadar bağırmaya çalıştım.Olmadığını görünce dehşet içinde içeriye sızan ışığa baktım

--Aman Allahım ne olacak şimdi halim

Bu arada omuzlara alınıp götürülmeye başlanmıştım.Dışarıdaki seslerden yağmur yağdığı fark ediliyordu.Camiye gidiyor olmalıydık.Şu yakınımnda olupda gidemediğim yer.....

Evet şu kaza olmasaydı ne kadarda iyi ibr adam olacaktım

Yine o sözler kulağıma gelmeye başladı,

Geçti artık geçti.

Biraz sonra tekrar omuzlara alındım.Mahalle kahvesinin önünden geçerken arkadaşlarım günlük sohbetkerini duydum.Tabutun eğildiğini fark edince son yokuşu çıktığımızı anladım.tabutun başındakilerden biri ; -Rahmetlinin tersliği öldüğü günden belli baksana sırlısklam olduk diyordu,duyduklarıma inanamıyordum.

Bir süre sonra yere indirilip tabutun kapağının açıldığını gördüm,beni içine su dolmuş derin bir çukura koydular.

Aman Allahım bu kabir değilmi .o ana kadar buraya geleceğimi hiç düşünmemiştim.Feryatlarımı kimse duymuyor ve üzerimi örtmek için yarıştıklarını hissediyordum.Yine karanlıkta kalmış ve dua etmeye başlamıştım.

-Ya rab bir fırsat daha yokmu diye inliyordum.Aynı ses yine kulaklarımda çınılıyordu;geçti artık geçti.

Yattığım yerden yavaşca doğruldum dışarıda sağnak bir yağmur yağıyordu .Terden sırlıklam olmuşum.Son bir gayretle fırlayarak gözlerimi açtım .Yatağımdaydım ve başımdaki doktor GEÇTİ ARTIK GEÇTİ diye bağırıp duruyordu.

Etrafımdakilerin şaşkın bakışları karşısında toparlanmaya çalıştım.

Ya rabbi sana zerelerim adedince şükürler olsun iyi bir kul olmak için ya bir şans daha vermeseydin